

Pull to publish: de l'escriptura digital amateur a

l'èxit comercial

Carla Peñarrubia Belmonte

Treball de Fi de Màster

Director: Bernat Ruiz Domènech

Màster d'Edició Digital

Universitat Oberta de Catalunya

Juny 2021

Agraïments

M'agradaria expressar la meva apreciació per Bernat Ruiz Domènech, el director del meu treball, per la seva inestimable ajuda a tots els estadis del treball, els seus suggeriments interessants, el temps que amablement hi ha dedicat i tot el suport que m'ha donat al llarg dels mesos. També desitjaria agrair la col·laboració d'Elizabeth Riley en haver accedit a fer una entrevista, ja que ha estat un punt important en la meva investigació. Vull agrair-li a Noah que s'hagi pres el temps de revisar algunes parts del treball. I per últim, m'agradaria donar les gràcies molt especialment a totes les persones que m'han estat al costat durant la realització d'aquest treball: la família i els amics.

Sumari

«Dear Sir, I read your story. It is not bad and I don't see why you should not change the names and try to get it published yourself.» Arthur Conan Doyle suggerint-li a Arthur Whitaker que publicqués la seva història basada en Sherlock Holmes, l'any 1911.¹

Filing off the Serial numbers o *pull to publish* és el procés que experimenta una fanfiction –escriptura digital amateur basada en altres obres preexistents– quan passa a ser un llibre publicat amb l'objectiu de ser venut. Aquest procés té la conseqüència d'introduir uns nous actors dins del món editorial, que serà necessari conèixer en aquest moment de transformació.

A través de la recerca bibliogràfica i l'anàlisi de tres estudis de cas –un dels quals, l'editorial, serà analitzat a través d'una entrevista–, en aquest treball s'estudiarà l'efecte del *pull to publish* en la comunitat fan original i la comunitat lectora posterior, el joc d'influències entorn el copyright i finalment la relació entre fanfictions i el món editorial; això serà exemplificat en l'estudi d'una plataforma de comercialització (Kindle worlds), una editorial (Omnific publishing) i una novel·la (*After*).

L'objectiu d'aquesta recerca és abordar aquest tema tan rellevant per la indústria editorial actual, conèixer quin és l'estat actual d'aquest nou personatge, quines són les problemàtiques en les que està involucrat, quines conseqüències ha tingut i té actualment i especular sobre el seu futur dins la indústria editorial, així com descobrir quines idees noves aporta al panorama actual.

Paraules clau: fanfictions, món editorial, copyright, Kindle worlds, pull to publish

¹ Jamison, Anne i Lev Grossman (2013). *Fic: Why fanfiction is taking over the world*. BenBella Books, Inc.

Índex

[1. Introducció](#)

[2. Justificació](#)

[3. Marc teòric](#)

[Què són les fanfictions?](#)

[En què consisteix el procés de *pull to publish*?](#)

[4. Recepció del *pull to publish*](#)

[Dins la comunitat fan](#)

[Entre la comunitat lectora del llibre](#)

[5. Fanfiction i copyright](#)

[a. El copyright influeix les fanfictions](#)

[b. Les fanfiction podrien influir la Llei de Propietat Intel·lectual?](#)

[c. Conseqüències pels llibres al mercat editorial](#)

[6. Les fanfictions i la indústria editorial](#)

[a. Influència de les fanfictions en la indústria editorial](#)

[b. Wattpad: un model de futur?](#)

[7. Estudis de cas](#)

[a. Una novel·la: *After*](#)

[b. Una editorial: Omnific Publishing](#)

[c. Una plataforma de distribució: Kindle Worlds](#)

[8. Conclusions](#)

[9. Bibliografia](#)

[10. Annex](#)

[Transcripció de l'entrevista a Elizabeth Riley del 23 d'abril de 2021, editora en cap i fundadora d'Omnific Publishing](#)

1. Introducció

La indústria editorial viu un moment de canvi, propiciat per les noves tecnologies i la pandèmia de la COVID. Abans el circuit editorial anava *top-down*², és a dir, l'autor elaborava un manuscrit, que presentava a una editorial, i l'editorial feia tot el procés perquè fos un llibre que arribés al lector, i el recorregut acabava aquí. Des dels anys setanta, però sobretot en l'era digital, això ja no és així sempre. Si una persona vol que la història continuï i que els personatges visquin noves aventures, pot escriure aquest relat, i publicar-lo en portals web on trobarà milions de persones arreu del món que tenen els mateixos interessos que ell i potser li llegeixen aquest text: aquesta persona hauria escrit una *fanfiction*.

Els inicis són humils, escriptura digital amateur sobre un tema molt concret dins d'una comunitat global però força tancada. Ara bé, diguem que aquest text té una certa qualitat, i diguem també que després d'una revisió exhaustiva decideix publicar-lo com a llibre comercial. Els exponents més famosos d'aquest recorregut són *Cinquanta Ombres de Grey* d'E.L. James o *After* d'Anna Todd, dos best-sellers que han trencat rècords en aquesta darrera dècada. La procedència d'aquesta nova tipologia d'obra planteja moltes preguntes.

D'entrada obre molts interrogants en temes de drets d'autor. Si partim de la base que les fanfiction neixen d'utilitzar els personatges d'altri, significa que estan utilitzant propietat intel·lectual d'altri sense permís, i tenint en compte que després d'una revisió es publiquen, amb ànims de lucre. Amb aquesta afirmació ja podem albirar la relació difícil, però interessant entre els drets d'autor, les fanfictions i els llibres que es publiquen a partir d'elles.

La segona gran incògnita és quin és el seu paper dins de l'ecosistema editorial actual. Aquestes obres tenen unes característiques comunes determinades i ja han començat a influir les noves tendències en gèneres com el Young Adult. A més a més, a través de la seva naturalesa digital estan aportant noves idees i pràctiques que podrien ser rellevants pel futur de la indústria.

Al llarg d'aquest treball s'estudiarà què són les fanfictions i quin és el procés pel qual arriben a ser llibres publicats, quina recepció ha tingut aquest fenomen, quina és la seva relació i problemàtica amb els drets d'autor, quin és el seu paper dins de la indústria editorial i quines conseqüències podria portar l'entrada d'aquest nou actor en el panorama actual i futur. Al final s'han seleccionat tres estudis de cas per analitzar des de diferents punts de vista l'impacte d'aquest nou tipus de publicacions. Un

² Pecoskie, Jen i Hill, Heather (2013). Beyond traditional publishing models. An examination of the relationships between authors, readers, and publishers. *Journal of Documentation* 71(3) p.609-626. DOI 10.1108/JD-10-2013-0133

d'ells s'ha realitzat a través de l'entrevista amb una editorial que va començar publicant obres que originàriament eren fanfictions.

2. Justificació

Jo he estat una lectora àvida de fanfictions des dels catorze anys, alhora que era també una gran lectora de novel·les, i vaig veure de primera mà l'impacte que obres com *Cinquanta Ombres de Grey* o *After* van tenir en ser publicades: van ser best-sellers i van generar una gran quantitat de beneficis. Naturalment en combinar les meves dues passions, fanfictions i llibres, aquests fenòmens van despertar un gran interès en mi, i jo només podia preguntar-me: com ha succeït? Per què han tingut aquest èxit tan inesperat dues obres alienes al sistema i de proveniences semblants?

Al llarg dels meus estudis en el màster, he estudiat i he descobert diverses pràctiques contemporànies de creació literària a les xarxes, però les fanfictions, tot i que és una de les més influents en la indústria editorial actual, no s'ha estudiat gaire des del punt de vista de la indústria editorial. Tenint en compte el ressò que alguns best-sellers amb orígens de fanfiction estan produint, em semblava més que adequat investigar-ho.

Penso que és necessari entendre com aquestes noves pràctiques d'escriptura s'integren dins el sistema editorial actual, quins canvis han generat i quines noves pràctiques poden introduir, així com analitzar les reaccions del públic lector original (els fans) i del públic lector que ha pagat per consumir aquest contingut. També és important estudiar el pas d'obra sense ànim de lucre a obra comercial segons la legislació vigent de copyright i quines conseqüències podria tenir en teoria, així com quines en té a la pràctica, ja que, ara per ara, es mouen en un buit legal. Per acabar són sobretot interessants els tres casos estudiats com a agents ben diferents pels quals les fanfictions han entrat en el sistema literari actual i per donar-nos una idea de quin pot ser el futur d'aquest tipus de publicacions.

La literatura existent sovint es focalitza sobre l'estudi de les fanfictions com a fenomen des del punt de vista literari o sociològic com l'estudi fonamental de Jenkins (2006), Sessarego (2008) o Lansang (2019). També s'ha estudiat des del punt de vista dels estudis d'identitat Floegel (2020), Sachs (2017), Basu (2020). A més a més s'ha analitzat des del punt de vista d'una obra o una comunitat concreta, com *Harry Potter*, Rogers (2017) o *Supernatural*, Fathallah (2017). Sobre els drets d'autor, s'ha estudiat extensivament quina és la problemàtica de les fanfictions en aquest aspecte Lipton (2014) o Espín (2016); també s'ha estudiat *Kindle Worlds* i els sistemes de llicències massives Tushnet (2015). Al final, s'ha estudiat casos concrets com *Cinquanta Ombres de Grey*: Cuccinello (2017).

Un altre aspecte rellevant és que per la mateixa naturalesa de la literatura acadèmica, és a dir, el temps que es triga a realitzar l'estudi i tot el procés de publicació, en contraposició a la rapidesa i el canvi constant que experimenten les comunitats d'internet, els estudis acadèmics al voltant de les fanfictions només poden oferir reflexions sobre l'estat de la qüestió fins al 2015. Així doncs s'investiguen comunitats importants llavors, com Sherlock o Supernatural, però no les més actuals, com els grups de K-Pop o de sèries de Netflix. Per aquest mateix motiu hi ha molts estudis sobre *Cinquanta Ombres de Grey*, però molt pocs sobre *After*.

Donada la manca d'estudis acadèmics sobre la novel·la *After*, vaig trobar adient i important fer-ne un anàlisi, ja que exemplifica moltes de les característiques de les fanfictions que s'editen en llibre. També vaig trobar interessant analitzar *Kindle Worlds*, donat que va ser l'últim intent d'una gran corporació d'establir un sistema de llicències generalitzat i exemplifica les problemàtiques de les fanfictions amb el marc legal internacional. Finalment, vaig escollir estudiar l'editorial *Omnific Publishing*, donat que ha estat la responsable de publicar sagues i novel·les dèxit, que originàriament eren fanfictions i era imprescindible veure a efectes pràctics, quin paper tenen les editorials independents en aquest ecosistema.

Així doncs, aquest treball intentarà aportar informació per cobrir buits en el nostre coneixement de les fanfictions i les obres que se'n publiquen, per crear una imatge acurada del panorama actual, durant la pandèmia de la COVID, i quines possibilitats de futur se'n dibuixen.

3. Marc teòric

a. Què són les fanfictions?

La paraula *fanfiction* etimològicament prové de l'anglès *fan fiction*, és a dir, ficció escrita pels fans. Ara bé, a la pràctica es podria definir com escrits: «mayormente narrativo aunque no siempre, escrito con pseudónimo por un fan de una obra previa [...] destinado principalmente a la comunidad de fans de dicha obra, denominada fandom»³. Aquest tipus de fanfiction es va originar el 1967, amb la publicació del fanzine⁴ *Spockanalia*, però com que aquest tipus de publicació arribava a un nombre molt reduït de gent, les fanfictions era un fenomen força desconegut. No va ser fins a finals dels noranta, quan van aparèixer portals web dedicats només a publicar en línia les fanfictions d'una comunitat fan en particular o senzillament amb caràcter generalista, com Archive of Our Own, Fanfiction.net i Wattpad.

³ Sessarego, Jéssica Laura (maig de 2018) "Nada de cuarta pared: la íntima relación autor-lector en la escritura de fanfiction". *Otras Modernidades* 19, p.115. <https://doi.org/10.13130/2035-7680/10111>

⁴ Un fanzine són revistes amateur de petit format, de petita circulació, on els fans publicaven les seves obres i eren produïdes i distribuïdes per ells mateixos.

Les fanfictions es creen dins d'una comunitat de fans per alguns membres de la mateixa comunitat, una de les diferències entre l'audiència en general i els fans apassionats (que formen la comunitat fan) és la voluntat de «Discussing and commenting critically on a fandom's "canon"»⁵, el qual els pot portar a consumir o produir fanfiction. L'ètica de la producció de fanfictions està regida per una «Gift Culture»⁶, és a dir, en principi amb fins no comercials, una barrera legal que, en general, es creu necessària per protegir-se de litigis per l'ús de personatges, trames i espais amb copyright.

Com a conseqüència, una altra definició de fanfictions podria ser «reworkings of currently copyrighted material»⁷, tot i que aquesta obviaria comunitats de fans sobre obres en domini públic, com les obres de Jane Austen, o *Els Miserables*. Aquesta *gift culture* sol implicar una recompensa no monetària: l'atenció i una certa popularitat dins de la comunitat. També se li anomena «cultura del regal» tenint en compte que una de les motivacions per la seva creació pot ser a petició d'un altre fan. Ara bé, en els últims cinc anys s'ha començat a popularitzar el sistema de donacions, on els fans poden fer donacions monetàries als escriptors a través de plataformes com ko.fi o patreon.com. En aquest cas les fanfictions no es venen, però l'autor pot arribar a percebre un sou substancial gràcies a les fanfictions.

Les fanfictions són una manera d'interactuar amb el contingut cànon del qual tracta la *fandom* (comunitat fan), aquest és un terme paraigua que inclou «subset of fandom which forms a community around an aspect of fandom»⁸, com podrien ser la comunitat fanfiction. Les fanfictions, doncs, es creen dins de la seva comunitat fanfiction i per la comunitat en el sentit que «Person we like to call the author, is not a single person but rather is a collective entity»⁹.

Cap autor produeix el text sol, si no que és una construcció col·lectiva per diferents aspectes. D'entrada hi ha un debat col·laboratiu un cop feta la lectura, on els lectors poden deixar comentaris en cada capítol de la fanfiction i parlar-ne a les xarxes socials amb el mateix autor, fora del portal on va penjar el text. Addicionalment, aquesta col·laboració també es dona en l'elaboració del text, ja que a vegades es fa ús d'un «lector beta» (un lector que fa la tasca d'editor abans que es publiqui el capítol). Tots aquests fets impliquen que la construcció del text i del significat està feta per la comunitat: els lectors i l'autor.

⁵ Reißmann, Wolfgang, et al (2017). Fan (Fiction) Acting on Media and the Politics of Appropriation. Bremen: Universitat de Bremen. Extret de Media and Communication 5(3), p.18. DOI: 10.17645

⁶ De Kosnik (2009) i Hellekson (2009), citat a *ibidem* p.22

⁷ Coppa (2014), citat a Riley, Olivia. (2015). Archive of Our Own and the Gift Culture of Fanfiction. [Investigació d'un estudiant universitari] Extret de University of Minnesota Digital Conservancy, p.11 <https://hdl.handle.net/11299/175558>.

⁸ *Íbidem*, p.14

⁹ Busse & Hellekson (2006) p. 6 citat a Reißmann, Wolfgang et al, *Fan (Fiction)...*, *op. cit.*, p.21

Un dels aspectes que defineixen un text, són els seus paratextos, en les fanfictions n'hi ha cinc: el *disclaimer*, les «advertències», la dedicatòria o agraïments, la «nota de l'Autor/a» i les tags. El *disclaimer* és un text breu a l'inici de la fanfiction que exposa que l'autor no té drets d'autor sobre el contingut canó i que no en treu rendiment econòmic, amb l'objectiu d'evitar litigis. Les «advertències» és l'espai on l'autor explica abans del text si hi ha algun contingut sensible o que pot ser ofensiu per al lector (violacions, violència gratuïta, etc.).

Al final del text hi ha la dedicatòria o agraïments i és on es reflecteix la naturalesa col·lectiva de les fanfictions, ja que allà l'autor agraeix els fans individuals que li han donat idees, ànims o que l'han ajudat. Al final de cada capítol hi pot haver una «Nota d'autor», el contingut del qual és molt heterogeni, des d'explicacions sobre la seva vida quotidiana, fins a informació addicional sobre els personatges o escenes rebutjades que no surten al text. Al final, si els llibres es classifiquen per gèneres, les fanfictions ho fan per *tags*. Les tags poden ser generals, és a dir, permeten localitzar la història per algun element dins del text com personatges, parelles, dinàmiques, o poden ser molt específiques, depenent de la plataforma. Les tags són una eina on «the reader has absolute control over what works get shown to them as well as allowing them to know the contents in the fanfiction beforehand as they are clearly specified»¹⁰ el qual permet una experiència de lectura altament personalitzada.

Anant més enllà, les fanfictions no es basen només en l'obra original, sinó també en altres fanfictions, «their knowledge of the fictional universe on the stories and discussions within the fan community»¹¹, per tant, el text original no manté una posició hegemònica. En la literatura acadèmica aquesta dissolució de la jerarquia sobre la narrativa en el fandom ha portat a denominar les fanfictions *archontic* (Derecho, 2006 citat a Reißmann et al, 2017, 21)¹², és a dir «build on a previously existing text are not lesser than the source text, and they do not violate the boundaries of the source text; rather, they only add to that text's archive, becoming a part of the archive and expanding it»¹³, qualsevol aportació és valuosa pel senzill fet que aporta més significats i enriqueix la narrativa, així doncs, és un esforç quantitatiu, no qualitatiu. El caràcter *archontic* de les fanfictions provoca que quan una adquireix suficient rellevància per l'originalitat i novetat de les seves aportacions sobre el material original esdevé *fanon*, «a take on canon so convincing or fun that it's adopted by other fans

¹⁰ Egido Lorente, Júlia (2020). Appreciation or abomination? A study of fanfiction as literature. [Treball de Fi de Grau, universitat de Barcelona]. Accedit al Dipòsit Digital de la Universitat de Barcelona, p.13 Extret de <https://bit.ly/2SffVjh>

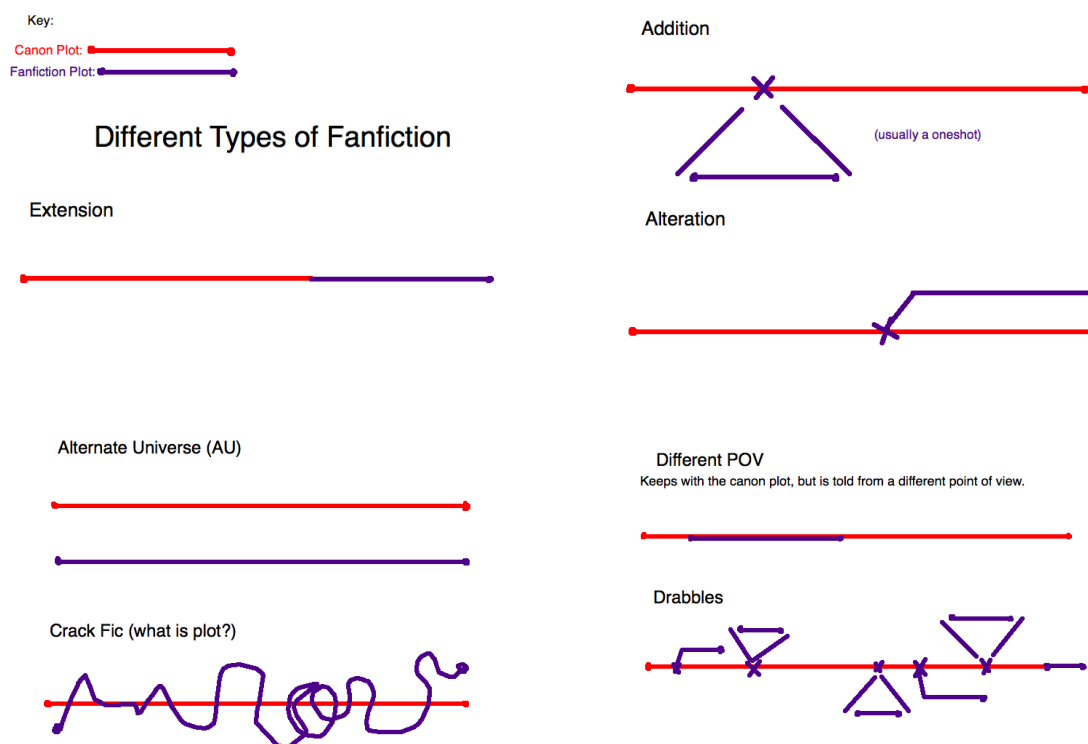
¹¹ LaChev (2005), 85, citat a Herzog, Alexandra (2014) “*We, the Fans*”: Power in the Democratic Archive of Fanfiction [Dissertació doctoral, Universitat de Regensburg]. Accedit al Repositori de la Universitat de Regensburg, p.40. Extret de <https://epub.uni-regensburg.de/33265/>

¹² Reißmann, Wolfgang et al, Fan (Fiction)..., *op. cit.*, p.21

¹³ Derecho (2009), citat a Saxena, Vandana (2012) “ “And the story goes on...”: Harry Potter and Online fanfiction” *Technoculture: an online journal of technology in society*, 2, p.3. ISSN 1938-0526

wholesale»¹⁴, així doncs, les fanfictions són obres transformatives en el sentit legal, però també en el real, ja que poden arribar a canviar la percepció dels fans de l'obra original.

A efectes pràctics, les fanfictions poden ser petites *side stories* que completen el cànon (*addition*, *extension* o *drabbles*), històries on el material original i el material de la fanfiction es complementen (*different POV*) o textos on es canvia el material original per qualsevol motiu (*Alternative Universe*, *Crackfic*); però per sobre de tot s'ha de preservar la veu dels personatges (tal com era en l'original). Les imatges de l'usuari de tumblr goodboydummy mostren els tipus de fanfiction segons la seva relació amb l'argument del material canònic:

Figs. n.1,2,3,4¹⁵

Normalment, quan es parla de fanfictions, només es contempla aquelles que es basen en obres de ficció, el qual és un error, ja que la *Real People Fiction* (RPF d'ara endavant), que és fanfiction basada en personatges reals és un gènere que sempre ha existit i que està proliferant molt en els últims anys. Tot i que la RPF pot tractar de celebritats del món del cinema o dels llibres, la gran majoria tracta de músics, més específicament, *boybands*. En aquest gènere hi ha dues grans branques, les *Self-Insert fanfictions* —on l'autora és la protagonista de la història i viu en aquest món fictici amb el

¹⁴ Coppa, Francesca (2017). Ed. *The Fanfiction Reader: Folk tales for the digital age*. University of Michigan Press, p.5.

¹⁵ Goodboydummy (2012, 24 Agost). Different Types of Fanfiction [imatge]. Publicat a Tumblr, accedit el 15 d'abril de 2021. Extret de <https://bit.ly/3cVG5yJ>

famós, s'hi *autoinsereix*— o les fanfictions *slash* —on dos nois de la *boyband* són parella—. Aprofundiré una mica en el tema en l'estudi de cas de la novel·la *After*.

Les fanfictions són històries que en la seva majoria són escrites per dones entre els 14 i 30 anys (adolescents i adults joves), de fet per Jenkins són:

«vehicle for marginalized subterranean groups (women, the young gays, and so on) [...] it is a way of appropriating media texts and rereading them in a fashion that serves different interests, a way of transforming mass culture into popular culture»¹⁶

Tot i això, no podem considerar la comunitat fanfiction com una entitat monolítica, ja que depenent d'en quina plataforma de lectura es participa, el perfil dels lectors i dels textos canvia (com en l'estudi de xarxes socials). Tant a Archive of Our Own com a Fanfiction.net pràcticament el 90 % de les fanfictions són en anglès¹⁷. En canvi a Wattpad, havent-ho comprovat, em vaig adonar que apareixen aproximadament el mateix nombre de fanfictions en primera pàgina (unes 1500) ho busquis en espanyol, en anglès, en francès, en alemany o en indonesi (els idiomes dels quals vaig fer la prova); el qual sense tenir dades més concretes, em porta a pensar que Wattpad és l'única de les plataformes que és realment multilingüe. Pel que fa a les edats, el 45% d'usuaris a Wattpad són menors, i un altre 45% oscil·len entre els 18 i els 30 anys, en canvi en el cens de 2013¹⁸ d'Archive of Our Own, només el 20 % eren menors, i el 50% entre els 19 i els 30 anys. El gènere dels usuaris és predominantment femení en totes les plataformes i al cens d'Archive of Our Own va quedar palès un 16 % de gent que s'englobaria en el col·lectiu LGBTQIA+¹⁹. Al final, donada la naturalesa romàntica de moltes fanfictions, cal destacar, que a Wattpad un 40 % de les històries no tenen trama amorosa i un 39 % un romanç heterosexual, en oposició al 46 % d'escrits amb parelles heterosexuales a fanfiction.net i el 50% d'obres d'amor homosexual a Archive of Our Own.²⁰

Podria fer la impressió que les fanfictions són un tipus de producció cultural altament marginal i que només té influència dins de la mateixa comunitat; res més allunyat de la realitat. Les fanfiction poden contribuir a allargar la «vida útil» de l'obra original, així doncs, en general, un cop acaba la macrohistòria, les seves extensions transmèdia moren a poc a poc tanmateix, si el món narratiu original és prou popular, la fandom seguirà activa i seguirà produint nou contingut, mantenint rellevant l'obra original, com en el cas de la trilogia dels *Jocs de la Fam*: l'última pel·lícula es va estrenar el 2015, i malgrat tot, només el 2020 es van escriure unes 1200 fanfictions a Archive of Our

¹⁶ Jenkins (2006) citat a Saxena, Vandana (2012) “ "And the story..., *op. cit.*, p.9

¹⁷ Font de les dades Toastystats (2013) *Ao3, FFN, Wattpad, Shipping on Wattpad vs. AO3 and FFN, Languages in AO3 and FFN, What can we really tell about Wattpad's size and demographics?* Publicat a Tumblr, accedit el 29 d'abril de 2021. Extret de: <https://destinationtoast.tumblr.com/stats>

¹⁸ Font de les dada: Centrumlumina (2013) *AO3 Census: Masterpost*. Publicat a Tumblr, accedit el 29 d'abril de 2021. Extret de: <https://bit.ly/3zz3WxE>

¹⁹ *Ídem*

²⁰ *Ídem*

Own²¹. A través de les fanfictions, els fans esdevenen una espècie d'ambaixadors de marca que contribueixen a mantenir funcionant les seves franquícies.

b. En què consisteix el procés de pull to publish?

Ja hem mencionat la capacitat de les fanfictions de mantenir viu un producte cultural en el temps, encara que la obra canònica hagi deixat de produir contingut. La seva influència va més enllà de la comunitat, però. Una de les maneres per les quals aquesta influència es transforma i s'expandeix és per la pràctica de *filing off the serial numbers* o *pull to publish*. Aquesta consisteix a eliminar o canviar el nom de tot allò que pot relacionar una fanfiction amb el material amb copyright amb el fi de comercialitzar l'obra resultant en el mercat de llibres. Com a prova del seu èxit, quatre dels exemples més notables són: *Crepuscle* de Stephenie Meyer, la saga *Cinquanta Ombres de Grey* (irònicament, una fanfiction de *Crepuscle*), *Ciutat d'ossos* de Cassandra Claire (de la saga *Els Caçadors d'Ombres*) i la saga *After* d'Anna Todd. Quan això succeeix, però, s'eliminen els originals de la xarxa —o s'intenta, ja que si coneixes el nom de la fanfiction, probablement algú la ha tornat a penjar— amb la intenció de voler fer oblidar el fet que aquesta història ja s'havia publicat abans a Internet, on l'accés era gratuït.

Val a dir que aquest procés no és tan senzill com fer una recerca i substituir tots els noms de personatges i llocs per d'altres alternatius. En la pàgina de Fanlore (una Viquipèdia sobre el fandom en general) s'afirma «the less work an author did to turn to their story into commercial work, the less inclined some would be to buy it.»²², és clar que aquesta opinió tracta sobre els primers llibres publicats d'aquesta mena, però també és cert que els editors no accepten les històries que no tenen un alt grau d'originalitat. S.L.Armstrong afirma que «Revision is not the word for what needs to be done. Rewrite is»²³, ja que «You should add a significant amount of new material to make up for the lacking of source material.»²⁴, és a dir, és ben possible que una fanfiction que l'autor pensava que tenia suficient qualitat per a ser publicada no tingui suficient substància un cop extrets els elements lligats a la fandom.

Alguns dels aspectes a canviar és el ritme, tenint en compte que les fanfiction són publicacions serialitzades, que estan plenes de girs inesperats i forats a la trama, a part de l'autor, per exemple: «Al capítol 5 vaig dir que aquell personatge tenia vint-i-cinc anys, però estem al capítol 40 i en té 23,

²¹ Font de la dada: Archive of Our Own (s.d.). *Hunger Games Trilogy - Suzanne Collins*. Accedit el 29 d'abril de 2021. Extret de: <https://bit.ly/3bF0gky>

²² Fanlore (2021) Filing Off The Serial Numbers. Consultat el 18 d'abril de 2021, extret de: <https://bit.ly/3xOAqCD>

²³ Armstrong, S. L. (2012, 25 de gener). Filing Off the Serial Numbers. [Entrada de blog]. Consultat el 18 d'abril de 2021, extret de: <https://bit.ly/3vHLvUt>

²⁴ *Ídem*

continuem...»; en contraposició a això el lector que compra un llibre compra un producte en la seva versió final i que s'ha perfeccionat al mil·límetre.

Un altre aspecte a tenir en compte recull l'aspecte de l'originalitat que mencionava anteriorment: l'originalitat. Com que les fanfictions reaprofiten material, els personatges, escenes, elements del món narratiu, etc., han de canviar a ser personatges originals. Això pot voler dir mantenir la característica essencial que influència l'argument, però descartar la resta i construir un personatge vagament semblant, però amb una gran quantitat de material original, per exemple: un personatge amb superpoders és acceptable, però un personatge que és un heroi amb característiques d'una aranya no.

Ja hem vist que bona part de les fanfictions en totes les plataformes són històries romàntiques, i que moltes d'aquestes inclouen parelles homosexuals. A l'hora d'enviar la teva història a les editorials perquè te l'acceptin cal pensar en aquesta qüestió, ja que cadascuna pot tenir requisits específics. Moltes editorials especifiquen que volen un personatge protagonista femenina, el qual implica canviar el gènere d'un dels personatges, per tal de fer més atractiva la història als editors i vendre el màxim de còpies. Tots els exemples mencionats al primer paràgraf tracten històries d'amor heterosexual, el qual no és casualitat. Tot i això, pots mantenir la teva història amb la seva trama d'amor homosexual, si és prou bona, una editorial generalista te l'acceptarà igual. Seguint el fil d'aquesta autocensura (si es pot dir així) també s'haurà de sospesar si cal eliminar les escenes de sexe que hi puguin aparèixer, segons l'editorial a la qual es vulgui enviar la història. Si la obra està dirigida al gran mercat d'ebooks d'eròtica homosexual, es poden incloure, però si es vol dirigir a una antologia de ciència-ficció, aquestes escenes potser s'hauran d'eliminar.²⁵

L'últim element a tenir en compte és la veu narrativa, potser quan vas escriure aquesta fanfiction escrivies d'una altra manera que en el moment en què et plantejes publicar-la. El procés de *fling off the serial numbers* consisteix doncs, a aconseguir apropiat-te de la història i dels personatges afegint-hi molts elements originals, per pal·liar el fet que tots aquells elements massa específics de la fandom han sigut eliminats.

4. Recepció del *pull to publish*

a. Dins la comunitat fan

D'entrada és un fenomen controvertit, i que genera dos tipus d'opinions, bàsicament: acceptació o rebuig. Els lectors de fanfiction que ho accepten, manifesten sobretot dos motius, el primer és que se n'alegren que un membre de la seva comunitat hagi pogut arribar a veure l'èxit comercial, ja que «Ms.

²⁵ Stormgrant (2007) Going Pro 101: The Slasher's Guide To Converting Fanfic To Original Fiction or Origifying FanFiction (OFF). Accedit el 18 d'abril de 2021 a: <https://bit.ly/3gGcOke>

James wrote an original story—the characters themselves and their experiences were original. She used names from her favorite book and put her story online for free for a while»²⁶, és a dir l'autora de la fanfiction original, en la seva condició d'autora ha creat una obra original, que li pertany, i per tant pot utilitzar-la com vulgui sense demanar permís a ningú.

D'altra banda poden mantenir la creença que «at this point nothing is truly original, all of our ideas are somewhat shaped by our experiences and media we consume»²⁷, i la gent que manté aquesta opinió sostenen l'argument que totes les obres podrien ser classificades com a derivades. Un exemple podria ser l'opinió d'aquest usuari de Reddit: «Retellings or stories drawing from myths, legends, folklore, fairytales, classics... all fanfiction to me»²⁸, per tant, obres clàssiques del cànon occidental com *El paradís perdut* de Milton o *l'Infern* de Dante Alighieri podrien ser considerades fanfictions de la Bíblia, de la mateixa manera que *l'Eneida* de Virgili podria ser fanfiction de *l'Odissea* i *la Iliada*.

Al final, sembla que hi ha un consens sobre el fet que «The more divergent from canon your original work is, especially in worldbuilding, the less it will smack of a fanfic.»²⁹, és a dir, com ja s'ha mencionat anteriorment³⁰ com més material original pugui aportar l'autor, més es distanciarà de ser considerat una fanfiction publicada per passar a ser una obra original inspirada en una fanfiction. Per aquest motiu, quan es va comprovar mitjançant un software detector de plagis (Turnitin), que la fanfiction *Master of the Universe*, la història d'origen del llibre *50 Ombres de Grey*, i el llibre publicat compartien un 89 % del contingut³¹, això va enfadar a bona part dels lectors de la fanfiction.

En l'equip contrari, tenim els detractors, i els seus motius es poden dividir en dues categories principals. Per una banda, estan aquells que critiquen la comercialització de la fanfiction i el que implica pel fandom (per tant podria aplicar-se a qualsevol fanfiction). D'altra banda, hi ha qui critica aquell text en concret i la jutgen des d'una perspectiva literària o moralista (una crítica que comparteix el públic general, i que per tant, explicaré en el següent apartat).

²⁶ Conway (2012), citat a Jones, Bethan (2014) Fifty shades of exploitation: Fan labor and Fifty Shades of Grey. Fandom and/as labor, *Transformative Works and Cultures* 15, p.15. DOI: <https://doi.org/10.3983/twc.2014.0501>

²⁷ Lord-Azrael (2018, 26 de juny) *It depends, at this point nothing is truly original, all of our ideas are somewhat shaped by our experiences and* [comentari en línia al fòrum *Turning fanfic to original fiction*]. Publicat a Reddit, accedit el 17 de maig de 2021. Extret de: <https://bit.ly/2Sc1SLa>.

²⁸ Queerkidqc (2018, 26 de juny) *It's controversial, but honestly I don't mind it. I think there are so many stories that are clearly* [comentari en línia al fòrum *Turning fanfic to original fiction*]. Publicat a Reddit, accedit el 17 de maig de 2021. Extret de: <https://bit.ly/2SGnz6A>

²⁹ Anònim (2018, 26 de juny) *It depends, at this point nothing is truly original, all of our ideas are somewhat shaped by our experiences and* [comentari en línia al fòrum *Turning fanfic to original fiction*]. Publicat a Reddit, accedit el 17 de maig de 2021. Extret de: <https://bit.ly/3zGe9IU>

³⁰ *vid* p.11 i 12

³¹ Jones, Bethan (2014) *Fifty shades...*, *op. cit.*

Si recordem el concepte de *gift culture*³², veurem que una fanfiction és publicada no amb la intenció de rebre una recompensa econòmica, però sí la validació d'altres membres de la comunitat i el seu feedback a través de comentaris a la història, les xarxes, recomanar-la, etc. Si a més a més considerem que algunes fanfictions impliquen un gran nombre de gent com *beta readers* i d'altres lectors que han aportat idees, estem dibuixant el contorn de la problemàtica. Si l'autor retira la fanfiction del portal web on està penjada (d'aquesta manera s'entén el concepte *pull* -de la pàgina web- de *pull to publish*) i deixa de ser sense ànim de lucre per passar a ser comercial, l'únic que se'n beneficia és ell, i no tota la comunitat que ha ajudat a crear-la.

És més, si les editorials s'han interessat en aquestes històries, és precisament per la quantitat de *feedback* i de lectures que va tenir en el portal original, sense aquest seguici important, no haurien arribat a l'èxit comercial. De fet molts d'aquests llibres com *Cinquanta Ombres de Grey* o *Beautiful Bastard* van ser editades primer en editorials petites nascudes en el si de comunitats lectores de fanfictions com Omnific Publishing o The Writer's Coffee Shop i després d'adquirir un èxit en vendes, van ser adquirits pels grans grups editorials. Val la pena considerar si «James's [E.L. James, autor de *Cinquanta Ombres de Grey*] fans would have been so involved in supporting and reviewing her work if they were aware that their efforts would result in her profit»³³, en el fons es qüestiona la sostenibilitat del funcionament de la comunitat com a entitat de creació col·lectiva sense ànim de lucre.

Aquí rau l'arrel del problema: «James's use of fannish resources, coupled with her failure to acknowledge that support, is, for some fans, an exploitation of fandom.»³⁴, l'autor de la fanfiction convertida en obra original, ha de distanciar el seu escrit de la fandom per tal que se la consideri obra original, però hauria de reconèixer el paper de la comunitat fan a l'hora de crear, millorar i impulsar la història, si no, d'alguna manera està enganyant o sent deshonest amb la comunitat en la qual va néixer l'obra.

Si bé tot aquest aspecte de l'explotació de la comunitat fan és més o menys aplicable a la majoria de fanfictions que van seguir els passos de *Cinquanta Ombres de Grey*, va ser publicada fa deu anys, i hi ha hagut un canvi de paradigma en aquest sentit, amb la novel·la *After*. Va ser publicada el 2014 dins del portal Wattpad, i, a diferència de *Cinquanta Ombres de Grey*, l'autora va seguir un procés de creació molt més semblant al d'escriptura d'una obra original: ella sola davant el paper (en el seu cas el telèfon), per tant no és una obra en col·laboració. I el que és més important i sorprenent: tota la saga segueix penjada a Wattpad i continua sent de lliure accés, tot i que Wattpad té una funcionalitat de

³² *vid* p.6

³³ Jones, Bethan (2014) *Fifty shades...*, *op. cit.*, p.13

³⁴ *Íbidem* p.14

convertir les mateixes històries en contingut de pagament. Addicionalment, l'autora ha anat actualitzant les novel·les a Wattpad amb anuncis sobre la publicació de la novel·la³⁵ o el llançament del tràiler per la pel·lícula³⁶ amb missatges de reconeixement a la comunitat fan com «Can you believe it? YOU made this happen. Group freaking hug After fam.» (Todd, s.d)³⁷. Una de les conseqüències d'aquesta diferència d'actituds és que *After* té la seva pròpia comunitat de fanfictions, on hi havia 684 sota la tag #Hessa (la parella Tessa i Hardin)³⁸.

Els que critiquen els textos per sí mateixos des de dins de la fandom en fan una crítica segons l'impacte que té en la reputació de les comunitats de lectors, però sobretot, d'escriptors de fanfiction: «The popularity of erotic fan fiction like "Fifty Shades of Grey" leads to a stereotyping that isn't good for the fan fiction genre.»³⁹, és a dir la mala reputació -tot i l'èxit de vendes- que guanyen novel·les com *After* o *Cinquanta Ombres de Grey* repercuteix en la consideració que es tindrà d'altres fanfictions que siguin convertides en obra original.

b. Entre la comunitat lectora del llibre

Prova de la bona rebuda de fanfictions convertides en obra comercial són les xifres de vendes: *After* (el primer volum), havia venut 10.000.000 de còpies físiques arreu del món a mitjans de 2019⁴⁰ i això va ser suficient que l'editorial li fes un contracte per deu llibres més, així com una adaptació fílmica a càrrec d'Amazon Prime. *Cinquanta Ombres de Grey* ja havia venut 5.300.000 còpies abans de l'adaptació en pel·lícula, a mitjans de 2012⁴¹. Aquests són dos dels exemples probablement més populars, però el fet que Wattpad estigui llançant una editorial per escriptors de fanfictions i que Anna Todd publiqui un llibre titulat *Imagines*⁴², el nom d'un gènere de fanfictions com AU o *Fluff*, són altres signes que a poc a poc és un fenomen més acceptat i ja no cal amagar tant els orígens de la història.

³⁵ Todd, Anna [imaginator1D] (s.d). *Eek* [entrada de blog]. Publicat a Wattpad , accedit el 17 de maig de 2021. Extret de: <https://www.wattpad.com/434679934-after-eek>

³⁶ Todd, Anna [imaginator1D] (s.d). *Official After movie trailer!!* [entrada de blog]. Publicat a Wattpad , accedit el 17 de maig de 2021. Extret de: <https://w.tt/3vDIIfJz>

³⁷ *Ídem*

³⁸ Font de la dada: Wattpad (s.d) *Hessa Stories*. Publicat a Wattpad , accedit el 17 de maig de 2021. Extret de: <https://www.wattpad.com/stories/hessa>

³⁹ Davies, citat a Johnson, Chandra (2015, 3 de març). With fan fiction, is publishing following in Hollywood's unoriginal footsteps? Publicat a Deseretnews, accedit el 17 de maig de 2021. Extret de <https://bit.ly/2TPlI98>

⁴⁰ Font de la dada: Sisí Sánchez, Alberto (2019, 9 d'abril). LA SAGA AFTER EN CIFRAS. Publicat a Los 40 Principales, accedit el 16 de maig 2021. Extret de <https://bit.ly/2SEnrzH>

⁴¹ Font de la dada: de Robert (2012, 7 d'agost). Fifty Shades is UK's best-selling book of all time. Publicat a The Independent, accedit el 16 de maig 2021. Extret de <https://bit.ly/3gHZm93435.html>.

⁴² És un tipus de fanfiction basat en la premisa d'imaginar-se un mateix en una situació en concret amb algun famós, per exemple córrer per la ciutat amb la Jennifer Lawrence esquivant paparazzi.

Ara bé, són llibres que s'han guanyat una mala reputació, i els motius pels quals els critiquen no tenen tant a veure amb els seus orígens com a fanfiction sinó amb la moralitat i la qualitat del text, per tant, són crítiques que arriben des de sectors molt diferents: el públic lector, la premsa, la crítica literària, altres fandoms o inclús alguns membres de la mateixa fandom. El fet que la primera obra de ressò hagi estat *Cinquanta Ombres de Grey* ha marcat la tònica en aquest sentit. Hi havia dues línies de crítica: crítica literària i crítica moralista.

Els sectors que jutjaven el text per la seva qualitat, expressaven que no en tenia, era un text mal escrit: «The FSoG [*Fifty Shades of Grey*] books are garnering bad reviews from real reviewers because *gasp* they're not written that well.»⁴³, aquestes crítiques establien que els personatges eren clixés i plans, que la trama era avorrida, que els diàlegs no eren gaire intel·ligents, etc. *After* també ha generat crítiques en la mateixa vena, donat el fet que a Goodreads, és el novè llibre en una llista que en té 1.075 i està titulada “Trees died for this?”, aquesta llista té 805 vots⁴⁴, o també és el tercer en una llista de 254 titulada “Worst books ever”, aquesta té 168 vots⁴⁵.

El gran problema d'aquests llibres han estat les crítiques de caràcter feminista que els han arribat des de diversos col·lectius i sectors de la població. A *Cinquanta Ombres de Grey* se l'ha criticat per activistes del BDSM perquè demonitzava aquestes pràctiques i les representava de tal manera que no tenien res a veure amb la realitat, però eren versemblants pel públic general⁴⁶. Tanmateix, la crítica més generalitzada està basada en els arquetips a la base tant de *Crepuscle*, com de *Cinquanta Ombres de Grey* i d'*After*: la noia naïf i virginal s'enamora d'un «noi dolent» [bad boy] controlador i manipulador, per tant això genera una relació tòxica i mostra el protagonista masculí com una parella abusiva.

Un dels components en aquesta crítica feminista és el públic al qual van adreçat: és un públic femení, que per la seva joventut o inexperiència, es considera que no està prou equipat per jutjar de manera crítica aquestes obres literàries. Això portarà com a conseqüència que normalitzaran conductes problemàtiques, perquè són les mateixes que manifesten els seus personatges preferits en aquesta novel·la. Tanmateix, penso que potser s'hauria de preguntar als lectors i comprovar si és cert, perquè quan els nois adolescents miren *Transformers*, una pel·lícula infame per la seva perspectiva sexista⁴⁷,

⁴³ Gold, Jami (2012, 6 de març) When Does Fan Fiction Cross an Ethical Line? [entrada de blog]. Accedit el 16 de maig 2021 i extret de <https://bit.ly/35Bvu81>

⁴⁴ Font de la dada: Anònim (s.d). Trees died for this? [llista de llibres]. Publicada a Goodreads, accedit el 16 de maig 2021. Extret de: <https://bit.ly/3wNgAaK>.

⁴⁵ Font de la dada: Anònim (s.d). Worst Books Ever [llista de llibres]. Publicada a Goodreads, accedit el 16 de maig 2021. Extret de: <https://bit.ly/35BPSEn>

⁴⁶ Hancock, Laura (2017, 28 d'octubre). The Real Reason That 50 Shades of Grey Poses a Danger to Society Publicat a Huffingtonpost, accedit el 16 de maig 2021. Extret de: <https://bit.ly/3zPKJbp>

⁴⁷ Ahlin, Charlotte (2018, 10 de febrer). We Really Need To Have A Mature Talk About Why Everyone Hated 'Twilight' So Much. Publicat a Bustle, accedit el 16 de maig 2021. Extret de: <https://bit.ly/3wJZNFq>

ningú no es preocupa per l'efecte d'aquesta representació de les dones en les seves ments, sinó que és només entreteniment i diversió⁴⁸.

5. Fanfiction i copyright

a. El copyright influeix les fanfictions

Les obres a partir de les quals es creen fandoms, si no estan en el domini públic, estan subjectes a drets d'autor, que són posseïts en exclusiva per l'autor o l'empresa que en tingui els drets d'explotació. A més, ells són els únics que poden atorgar llicències o establir acords per explotar algun d'aquests continguts dins d'un marc legal. Per tant, qualsevol ús d'aquest material per algú no autoritzat pot incórrer en una infracció en els drets morals i patrimonials dels drets d'autor d'una obra en concret. Aquesta és la base de la problemàtica al voltant de les fanfictions i el copyright.

Començant des del principi, una obra està sota protecció dels drets d'autor, quan planteja un mínim d'originalitat: «originalidad subjetiva, o requisito de no haber copiado de una obra ajena, o como originalidad objetiva, o requisito de haber creado algo nuevo, no existente previamente»⁴⁹, si no són textos plagiats. Ara bé, es dona el cas de moltes fanfictions que són reescriptures de l'original amb molt poques variacions (el qual a Archive of Our Own se l'anomena Canon Rewrite i n'hi ha més de 6000⁵⁰) o una mateixa trama amb els mateixos personatges de la qual se n'han escrit moltes variacions, però que hi ha poca diferència entre elles. Per tant no totes les fanfictions poden ser considerades obres en termes legals.

Les fanfictions que són obres derivades, ja que es defineixen a la Llei de Propietat Intel·lectual com «obra nueva que incorpore una obra preexistente sin la colaboración de esta última, sin perjuicio de los derechos que a éste corresponda y de su necesaria autorización»⁵¹, tot i que no són obres derivades autoritzades, sí que compleixen la resta de requisits. En tant que el tenidor del copyright té el dret exclusiu d'atorgar llicències perquè se'n facin traduccions, adaptacions filmiques, etc., qualsevol escriptor de fanfiction hauria d'obtenir el permís de l'autor de l'obra original per poder crear una obra derivada, si no, està infringint en aquest dret.⁵²

⁴⁸ *Vid* p.29

⁴⁹ Bercovitz Rodríguez-Cano, Rodrigo, coord. (2019) *Manual de propiedad intelectual*. València: Editorial Tirant lo Blanch. (p.55)

⁵⁰ Font de la dada: Archive of Our Own (s.d.). *Canon rewrite*. Accedit el 6 de juny de 2021, extret de: <https://bit.ly/3zFf2Bo>

⁵¹ Bercovitz Rodríguez-Cano, Rodrigo, Manual de..., *op. cit.*, p.73

⁵² Lipton, Jacqueline D. (30-11-2014). COPYRIGHT AND THE COMMERCIALIZATION OF FANFICTION. Publicat a *Houston Law Review*, 52(2), p.425-466

A més a més, també estan infringint uns altres dos drets patrimonials: el dret de reproducció i el dret de comunicació pública en la modalitat de posada a disposició. El dret de reproducció: «prevents a third party from copying, without authorization by the copyright holder, the protected work.»⁵³, cal tenir en compte que dins d'una mateixa obra, els personatges també individuals estan subjectes a drets d'autor i poden estar inclús subjectes als drets de patents si són una marca registrada, com molts personatges de Disney o Harry Potter. Així doncs, les fanfictions, perquè tinguin suficient relació amb el cànon, han d'incloure personatges, escenes, trames i espais de l'obra original, per tant sempre infringiran el dret de reproducció.

El dret de comunicació pública, que s'entén com a «una pluralidad de personas pueda tener acceso a la obra sin previa distribución de ejemplares de cada una de ellas»⁵⁴, i la modalitat de dret de posada a disposició es defineix així:

«derecho de puesta a disposición del público de obras o prestaciones, por procedimientos alámbricos o inalámbricos, de tal forma que cualquier persona pueda acceder a ellas desde el lugar y en el momento que elija»⁵⁵.

Per tant, no s'aplica el dret de distribució, ja que implica una «puesta a disposición del público el original o copias de la obra, en un soporte tangible»⁵⁶. Les fanfictions són publicades en portals web o en xarxes socials on qualsevol persona pot tenir accés en qualsevol moment i lloc, sense que se li distribueixi una còpia expressament, per tant, infringeixen el dret de comunicació pública en modalitat de posada a disposició.

Al final, també s'infringeix el dret moral a la integritat, ja que «es derecho del autor exigir el respeto a la integridad de la obra e impedir cualquier deformación, modificación, alteración o atentado contra ella»⁵⁷, per tant qualsevol fanfiction que l'autor consideri que atenta contra el prestigi de l'autor o van en contra de l'esperit de l'obra. Un exemple seria quan J.K.Rowling va enviar una carta als administradors d'un portal de fanfictions al 2009, perquè tenien fanfictions amb contingut sexualment explícit i a ella li preocupava l'efecte que pogués tenir en els lectors més joves, per tant, atentava contra la integritat de la obra *Harry Potter*.⁵⁸

Quina és la possible defensa dels autors de fanfiction? En la jurisprudència tant americana com canadenca hi ha les directrius del *fair use*, que consisteixen una excepció a la disponibilitat exclusiva dels drets d'autor. A Europa no és una directriu dins la nostra legislació, tot i que la doctrina la invoca sovint, ja que dins el nostre marc jurídic, només hi ha excepcions si l'ús és amb fins d'investigació,

⁵³ *Íbidem* p.17

⁵⁴ Bercovitz Rodríguez-Cano, Rodrigo, Manual de..., *op. cit.*, p.92

⁵⁵ *Íbidem* p.97

⁵⁶ *Íbidem*, p.84

⁵⁷ *Íbidem* p.137

⁵⁸ Lipton, Jacqueline D., COPYRIGHT ..., *op. cit.*

pedagògics o per donar accessibilitat a discapacitats. L'excepció que més se li assembla és la de la paròdia, que en general no es pot aplicar, perquè per força han de tenir un to còmic i crític amb l'obra original. Com que el *fair use*, to i pertànyer a la jurisprudència americana i canadenca és sovint invocada a Europa i Espanya en aquests casos, serà explicada a continuació.

El *fair use* es basa en «la regla dels tres passos» del *Conveni de Berna* de 1886⁵⁹, però l'amplia i el detalla a la secció 107 del Copyright Act. Les condicions que planteja per la seva aplicació no són delimitants, sinó que proporcionen unes guies perquè es puguin seguir desenvolupant a través de la jurisprudència. Aquestes condicions són les següents:

- (1) the purpose and character of the use, including whether such use is of a commercial nature or is for nonprofit educational purposes;
- (2) the nature of the copyrighted work;
- (3) the amount and substantiality of the portion used in relation to the copyrighted work as a whole; and
- (4) the effect of the use upon the potential market for or value of the copyrighted work.⁶⁰

A la primera condició no es contempla només si és comercial o no, sinó que la jurisprudència ha introduït el concepte d' «ús transformatiu», que es pot resumir en si la quantitat de contingut original que l'autor hi ha inclòs permet crear nous significats; d'aquest aspecte en parlaré en més detall a la següent secció. El segon aspecte fa referència al fet que pel bé comú, algunes obres haurien de ser més accessibles que d'altres en un sentit utilitari, per tant és força irrellevant pel cas que ens ocupa. El tercer és massa ambigu per ser aplicat en aquest cas, ja que jutja si la quantitat del material sota drets d'autor reproduït és excessiu, i per tant depèn molt de cada cas. L'última condició, que és força important contempla si l'obra no cobreix un servei o quota de mercat que podria haver ofert el tinent del copyright, per tant el potencial de la seva obra disminueix.

La realitat, però, és que el *fair use* és una protecció insuficient i inadequada. Inadequada, perquè les fanfictions són molt variades i moltes no entrarien sota cap precepte del *fair use*, i insuficient, perquè «the arbitrary way in which courts deal with fair use claims would not lead to any more certainty than currently exists»⁶¹. A conseqüència de tot això, les fanfictions, tant si són publicades en línia com en paper, sense ànim de lucre o comercialment, existeixen en un limbe legal.

b. Les fanfiction podrien influir la llei de propietat intel·lectual?

Ja hi ha molts experts en la matèria que reclamen la necessitat de la creació d'alguna llei o estatut sobre els drets de les obres derivades creades amb material protegit per drets d'autor d'altri. Dins la

⁵⁹ Un mecanisme per limitar l'aplicació excessiva o abusiva de les excepcions o limitacions.

⁶⁰ 17 U.S.C. § 107 (2012).

⁶¹ Johnson, Brittany, (2016) "Live Long and Prosper: How the Persistent and Increasing Popularity of Fan Fiction Requires a New Solution in Copyright Law". *Minnesota Law Review*. 210, p.20. Extret de <https://scholarship.law.umn.edu/mlr/210>

legislació europea això prendria forma com a limitació dels drets d'exploració on, sota unes certes condicions, es pugui fer ús d'una obra protegida sense el permís dels tenidors dels drets d'autor; de la mateixa manera que ara ho és la paròdia.

Sota la legislació europea, que es desenvolupa en un sistema d'excepcions i limitacions, les obres derivades que «Sin perjuicio de los derechos de autor sobre la obra original, también son objeto de propiedad intelectual»⁶², són, en primer lloc, les traduccions i adaptacions, després, les revisions, actualitzacions i adaptacions. En tercer lloc, els compendis, resums i extractes, així com els arranjaments musicals i per últim, qualsevol transformació d'una obra literària, artística o científica. Totes aquestes provisions són sens dubte insuficients tenint en compte la naturalesa col·laborativa i transformadora de les fanfictions.

L'«ús transformatiu» que ja havíem esmentat abans és el fet que s'inclou una aportació original de l'autor, utilitzant els personatges sota drets d'autor i explorant el seu desenvolupament en un context nou, completament diferent del que es plantejava en l'obra original. És per això que l'organització darrere Archive of Our Own, s'anomena Organization for *Transformative Works*).

La naturalesa col·laborativa de les fanfictions està relacionada amb la col·lectivitat de l'autoria⁶³. Si havíem parlat de la realitat col·lectiva de l'autoria, on no només l'escriptora del text n'era l'autora, sinó que una fanfiction es creava a través de «beta reading, feedback on in-progress work, fanon formation, and other practices.»⁶⁴, això xoca frontalment amb la definició d'autor que es deriva de la Llei de Propietat Intel·lectual (LPI, d'ara endavant). La LPI estableix els drets de l'autor d'autoritzar i prohibir sobre la seva *propiedad*, ara bé, si operem amb una noció tan fluida d'autor, qui posseeix els drets sobre una obra determinada? És en aquest context on es planteja la legitimitat de la comercialització de les fanfictions; dels reptes que aquest tipus de publicacions representen en general, en parlaré més endavant.

L'Organization for Transformative Works (l'òrgan darrere Archive of Our Own) és l'aparell legal darrere d'aquest portal web i la seva missió és educar els autors en temes legals que els afecten, però també, protegir i defensar davant la llei els seus interessos i els de les seves obres. Ells es presenten així:

⁶² Espín Alba, Isabel (2016). Las nuevas formas de creatividad literaria digital y los límites del derecho de autor: especial referencia a las *fanfiction*. Dins de *UNIO E-book Volume I Workshops CEDU 2016*, p. 14. Accedit el 7 de juny 2021, extret de <https://bit.ly/3xC63io>

⁶³ *Vid p.7*

⁶⁴ Stanfill, Mel. 2013. "Fandom, Public, Commons." *Transformative Works and Cultures*, n. 14. <https://doi.org/10.3983/twc.2013.0530>

La OTW (Organización para las Obras Transformativas) cree que las obras de fans son creativas y transformativas y responden a la esencia del uso legítimo; por tanto actuamos proactivamente para proteger y defender las obras de fans de la explotación comercial y el desafío legal. Esta ayuda no está limitada a fans o proyectos directamente conectados con la OTW.⁶⁵

Aquesta organització sense ànim de lucre presenta comentaris sobre polítiques al govern dels EUA i a governs al voltant del món, per exemple quan la Comissió Europea volia implantar una nova norma de Copyright a la primavera del 2016, i ells van respondre a diverses consultes públiques, o quan es va revisar la Llei de Drets d'Autor del Canadà.⁶⁶ Una altra de les seves funcions és presentar informes Amicus Curiae⁶⁷ en relació amb la llei de drets d'autor a EE.UU, us legítim i llibertat d'expressió en línia juntament amb altres organitzacions, així com per casos relacionats amb lleis de dret publicitari pels EE.UU.

Tot i que de moment els legisladors no semblen gaire interessats a proposar unes directrius que treguin les fanfictions d'aquest buit legal i els ofereixin algun tipus de protecció, es fa palès que les fanfictions són un dels símptomes del problema real, que és com aplicar la Llei de Propietat Intel·lectual actual a obres i productes generades a partir de la cultura del remix d'Internet. Per tant, de moment, les fanfictions no han tingut un gran impacte en la legislació actual, però amb organitzacions com Organization for Transformative Works i la jurisprudència que es va creant a través dels casos que arriben als jutjats, no es pot dir que les fanfictions no han influït en cap mesura.

c. Conseqüències pels llibres al mercat editorial

Per començar, val a dir que tota la discussió que hi ha al voltant de quin lloc poden ocupar les fanfictions dins un marc legal, opera sota la premissa que una fanfiction és una obra derivada, a partir d'una *obra de ficció i sense ànim de lucre*. Al llarg del treball, hem anat observant moltes instàncies on això no es compleix. Per tant en aquest apartat es plantejaran preguntes i possibles escenaris, ja que dades *per se*, n'hi ha poques.

Començarem amb la dicotomia de fanfictions amb finalitat comercial i les que no. Les fanfictions no comercials no han estat subjectes a denúncies ni han estat portades als tribunals, bàsicament per dos motius: són els fans que més defensen aquella obra, i seria contraproductiu denunciar-los, i a més a més, fan publicitat gratuïta. Tot i això, entre els anys 2000 i 2010, si un autor no volia que es fessin fanfictions, podia o bé fer ús d'una carta de «cesa y desista», on s'explicitava que si no s'esborrava l'obra produïda i es deixava de produir més, comportaria conseqüències legals, com és el cas del qual va fer l'autora Anne Rice, ja que és coneguda pel seu rebuig radical a les fanfictions.

⁶⁵ Organización para las Obras Transformativas (s.d.). Asistencia Legal. Accedit el 7 de juny de 2021, extret de <https://www.transformativeworks.org/asistencia-legal/?lang=es>

⁶⁶ Tots els informes complets a: <https://bit.ly/2TRgMak>

⁶⁷ Quan algú que no és ni el demandant ni el demandat intervé voluntàriament per col·laborar en el procés.

Pel que fa a les obres comercials, el panorama és més confús i ambigu. El primer a tenir en compte és que les denúncies per infracció als drets d'autor només es porten a terme si l'autor o els tenidors dels drets així ho decideixen. El qual pot semblar una evidència, però és increïblement rellevant, en posaré dos exemples paradigmàtics. El primer és quan J.K. Rowling, que no tolera les fanfictions publicades amb ànim comercial, va denunciar les obres de *Tanya Grotter* per plagi i per infracció en els drets de marca i va guanyar.

A l'altra banda de l'extrem tenim *Cinquanta Ombres de Grey*, una trilogia on la major part del contingut era el mateix que el de l'obra original⁶⁸ i que s'hagués pogut portar a judici i guanyar-lo, però Stephenie Meyer va decidir no fer-ho. Arran d'això, no sembla una coincidència que moltes de les fanfictions que han arribat al mercat editorial a través del *pull to publish* provinguin de la fandom de *Crepuscle*. Pot ser que l'èxit comercial d'aquesta saga hagi contribuït a l'acceptabilitat d'aquest tipus de llibres i per això ja no es fan tants litigis? Podria ser. Això no obstant, el fenomen de les fanfictions que esdevenen llibres va començar a ser culturalment rellevant amb *Cinquanta Ombres de Grey*, aquest es va publicar el 2013 i només han passat set anys, em sembla precipitat dir alguna cosa en ferm.

Potser és per tots els dubtes legals que comporta una fanfiction que parteix d'una obra de ficció, però en els últims anys, hi ha hagut un creixement important de les fanfiction *Real Person Fiction*⁶⁹ i moltes d'elles han arribat a les nostres prestatgeries, per exemple, *After*. Aquestes obres no fan ús dels drets d'autor, ja que aquests deriven d'una obra, i aquí no hi ha obra, la identitat de qualsevol persona a EUA està emparada sota el Dret de Publicitat i vetlla per l'«individual's right to control and profit from the commercial use of their name, likeness and persona, in other words—their identity»⁷⁰, això podria comportar conseqüències legals per futurs autors com Anna Todd?

La veritat és que si no hi ha voluntat per part dels tenidors dels drets de copyright i la fanfiction publicada no és prou rellevant, difícilment es portarà a judici. Tot i això, en una senzilla cerca a Amazon del terme “fanfiction” en la secció de llibres, he trobat en les quatre primeres pàgines tres fanfictions de Harry Potter: *Harry Potter and the Pythons: A Harry Potter Fanfiction*⁷¹ (2021), *Fanfiction: Harry Potter's Verse: Poetry of a Magician*⁷² (2018) i *The Dark Heiress: A Harry Potter*

⁶⁸ *Vid* p.14

⁶⁹ Més informació en l'estudi de cas: *After*, p.27-29

⁷⁰ Goldman, Kathryn (s.d). How to Use Famous People in Fiction, Art, & Film. Publicat a Creative law center, accedit el 7 de juny de 2021. Extret de <https://creativelawcenter.com/famous-people-fiction/>

⁷¹ Font de la dada: Bonsignore, K.J. (2021, 6 de gener). *Harry Potter and the Pythons: A Harry Potter Fanfiction*. Publicat a Amazon, accedit el 7 de juny de 2021. Extret de: <https://amzn.to/3vSmd6h>

⁷² Font de la dada: Smith, Adam (2018, 20 de gener). *Fanfiction: Harry Potter's Verse: Poetry of a Magician*. Publicat a Amazon, accedit el 7 de juny de 2021. Extret de: <https://amzn.to/3vJh14z>

*fanfiction*⁷³ (2017). Al final, sense tenir una legislació que desambigüi la situació de les fanfictions, la seva pervivència depèn de l'activisme dels fans i la tolerància dels autors en permetre-ho, i si resseguim la tendència establerta per *Cinquanta Ombres de Grey*, el camí que s'ha iniciat no planteja obstacles legals aparents.

6. Les fanfictions i la indústria editorial

a. Influència de les fanfictions en la indústria editorial

La indústria editorial actual viu en un moment on l'aspecte digital ha tingut conseqüències en la trajectòria de la publicació. Abans l'editor i l'escriptor eren prescriptors del gust i tenien tot el control sobre el discurs entorn dels llibres, el lector era un agent passiu. Avui en dia, aquest procés està canviant, i hi ha d'altres maneres per arribar al lector sense passar per la indústria, per exemple l'autoedició. Les fanfictions podríem classificar-les com a llibres autoeditats, ja que són obres publicades sense el suport d'una editorial tradicional, l'autor i potser, els lectors *beta* s'han encarregat del màrqueting, la correcció, l'edició, la promoció, etc.⁷⁴ Elles participen del *boom* dels llibres autoeditats avui dia, causat en part per les facilitats que ofereix internet a proveir eines assequibles que permeten a qualsevol persona crear una novel·la amb uns mínims de qualitat a un preu assequibles.

Per qualsevol escriptor d'avui dia, la millor manera de connectar amb el lector és a través de les xarxes socials, ara bé, els seguidors d'un escriptor a les xarxes poden ser lectors seus o no. A més a més, aquests lectors expressen tota mena d'opinions sobre qualsevol tema, ja que no són xarxes dedicades a la lectura com ho és Goodreads. Al final, els seguidors i lectors només poden expressar la seva opinió un cop el llibre és publicat en el seu estat final, i tot i que les editorials poden oferir còpies a lectors perquè en donin l'opinió abans de la publicació, no serà mai una xifra massiva de gent.

En el món de les fanfictions, la publicació «happens at the genesis and continues throughout the existence of a work»⁷⁵, les fanfictions són publicacions serialitzades, per tant, reben *feedback* dels lectors a cada capítol. Aquests lectors poden establir una relació molt propera amb l'autor i es pot desplaçar a altres xarxes socials. Si els lectors estan prou implicats, es pot arribar a crear una comunitat, que crea contingut d'aquesta història inclús un cop acabada. Si l'autor volgués publicar aquesta fanfiction, ja té una base de fans, una *readership* abans de ser publicada. Tenint en compte el risc financer que suposa publicar un llibre, una aparent aposta segura és molt temptadora per les

⁷³ Font de la dada: Agrawal, Nikki (2017, 1 de setembre). *The Dark Heiress: A Harry Potter fanfiction*. Publicat a Amazon, accedit el 7 de juny de 2021. Extret de: <https://amzn.to/3qePBSE>

⁷⁴ Pecoskie, Jen i Hill, Heather, *Beyond traditional...*, *op.cit.*

⁷⁵ *Ibidem* p.26

editorials, perquè si no es publiquen biografies d'estrelles del pop de 20 anys o tants llibres «escrits» per youtubers? El motiu és que l'editor sap que aquest llibre es vendrà inclús abans de publicar-lo, perquè ja hi ha una base de fans disposada a comprar-lo. Alguns dels grans grups editorials s'han adonat d'aquest avantatge i es per això que només publiquen els autors que tenen més comentaris o lectures, com *After* d'Anna Todd o *Cinquanta Ombres de Grey*, que ja eren increïblement populars a xarxes abans de ser publicats. Aquestes històries amb el seu èxit han demostrat la seva capacitat d'atraure nous lectors, el qual no deixa d'implicar que la seva versió impresa, que estarà a l'abast de més persones, encara n'atraurà més.

Una altra característica de les fanfictions és que estan atraient un públic jove (entre 13 i 30 anys) que no troba el que busca al mercat editorial tradicional «There is an enthusiastic authorship and readership, but there seems to be a disconnection from the contemporary literary scene»⁷⁶, aquestes lectores (perquè ja hem demostrat que la majoria de participants de les comunitats de fanfiction són dones)⁷⁷ són lectores voraces que busquen un altre tipus de contingut. En el nostre món d'hiperespecialització, els lectors es mouen per *vetes* («nichos»), Elena Neira afirma: «La audiencia generalista se ha especializado. Hay una tendencia clara y creciente a consumir únicamente información relacionada con asuntos de interés»⁷⁸. Una d'aquestes vetes és la *Diversitat*, entesa com l'interès a consumir històries que representin altres realitats que la de l'home blanc, heterosexual, occidental, neurotípic o sense discapacitats, prova d'això és la importància del col·lectiu LGBTQIA+ a la comunitat de les fanfictions⁷⁹.

En aquest moment, sota el gènere de *Young Adult* (dirigida a adolescents i adults joves, les franges d'edat lectores de fanfictions), s'estan publicant cada cop més títols amb protagonistes dins del col·lectiu i no en editorials especialitzades, per exemple *La cançó d'Aquiles*, *Aristòtil i Dante descobreixen els secrets de l'univers* o *Simon vs. The Homo Sapiens Agenda*. El qual podria demostrar que les editorials no només busquen autors d'èxit dins de les comunitats de fanfiction, sinó que també busquen les tendències que podria significar el següent *best-seller*.

Aquesta diversitat de la qual parlàvem, no es veu només en el perfil dels personatges i de les temàtiques de les obres, sinó també en el tipus d'escriptors, ja que les fanfictions «is disproportionately written by women, queers, and others who are underrepresented in or excluded from economies of financial and cultural capital.»⁸⁰. No obstant això, també cal mencionar la relació

⁷⁶ Egido Lorente, Júlia, Appreciation or ..., *op. cit.* p.27

⁷⁷ *Vid* p.10

⁷⁸ Neira, Elena (septembre 2015). Autores y redes sociales. Manual de buenas prácticas. Universitat Oberta de Catalunya

⁷⁹ *Vid* p.10

⁸⁰ The Briar Patch (2013). Fic Writers on Publishing Fanfic. Dins de Jamison, Anne i Lev Grossman (Ed). *Fic: Why fanfiction is taking over the world*, p.311. BenBella Books, Inc.

dels escriptors professionals i publicats amb les fanfictions, ja que això repercuteix en la indústria. Parlem d'escriptors que quan començaven van utilitzar les fanfictions per polir i millorar la seva habilitat com a escriptors, ja que tenien uns lectors que els proporcionaven *feedback* i confiança. També parlem d'escriptors consagrats que escriuen fanfiction perquè els permet fer un altre tipus de literatura o utilitzar uns personatges els quals els agraden molt com a fans, però que no són seus, per exemple Neil Gaiman (*Estudio en Esmeralda*, fanfiction de Sherlock Holmes) o Rainbow Rowell (fanfiction de Harry Potter).

b. Wattpad: un model de futur?

Wattpad va començar com una plataforma d'autoedició per històries originals, així doncs els autors escrivien tota mena d'històries, i per tant s'han creat tags⁸¹ com Fanfiction, "Diverse Lit", Teen Fiction o "Werewolf". Tot i que hi ha tot tipus d'històries, el seu funcionament en un inici és molt semblant al d'Archive of Our Own o de Fanfiction.net: l'escriptor penja les seves històries, els fans poden deixar comentaris en cada capítol, i a Wattpad a més a més, es pot comentar a la línia que vulguis, no per força al final del capítol; com a conseqüència d'això, Wattpad també és una plataforma que crea comunitat. Això no obstant, el fet que les fanfictions convisquin com un gènere més entre els altres els ofereix legitimitat i les mateixes oportunitats de promoció que qualsevol altra obra, per exemple, entrar als Watty Awards⁸² o la possibilitat de ser adaptats a un altre mitjà.

Ja no estem el 2006, quan es va fundar i ara es defineix com una «global multiplatform entertainment company for original stories»⁸³, com a causa d'això cal destacar dos aspectes a analitzar de Wattpad: Wattpad com a eina per altres corporacions de la indústria de l'entreteniment i Wattpad com a editorial.

D'entrada Wattpad té tres maneres d'obtenir rendiment econòmic de les històries penjades. La primera és un model de subscripció, semblant al d'altres plataformes: amb la subscripció t'estalvies els anuncis, tens opcions de personalització i accés a les històries sense tenir connexió a internet. La segona branca són les històries de pagament (*paid stories*), tot i que la gran majoria de contingut a Wattpad segueix sent d'accés gratuït, els autors tenen l'opció d'implantar un model Freemium/Premium, és a dir, l'accés als primers capítols és gratuït, però per la resta es paga amb "Wattpad coins", que s'adquireixen amb diners.

⁸¹ Per més informació al respecte, *vid* p.8.

⁸² Guanyar aquest premi t'inclou en una llista de seleccionats que tenen molta més visibilitat que qualsevol altra obra al portal web.

⁸³ Wattpad (s.d). What is Wattpad?. Dins de Wattpad Studios. Accedit el 13 de juny de 2021, extret de <http://business.wattpad.com/studios/#info>

Al final, tenen un segell editorial, “Wattpad Books”, on publiquen les històries que un algoritme ha detectat que podria ser comercialment viable en publicacions en paper. Aquest algoritme «This algorithm is meant to undo the bias inherent in traditional publishing and bring to light “stories of diverse communities around the world”»⁸⁴, el qual no podria estar més lluny de la realitat. D’entrada el software és propietari, per tant, no es pot saber com pren les seves decisions. A més a més, com tots els algoritmes, ha estat fet per enginyers humans i, com a conseqüència, recrearà els biaixos que aquests tinguin i reproduirà els prejudicis en les seves tries que succeeixen en la indústria editorial tradicional.

Tot i que la intenció d’utilitzar «“audience data from global reading trends” to “publish a mix of international Wattpad hits and hidden gems”»⁸⁵ és molt bona, la realitat és, que dels 26 llibres disponibles, més de la meitat tracten d’històries d’amor entre una parella heterosexual adolescent blanca a l’institut, i la resta pertany a algun gènere popular com thriller o fantasia; només hi ha cinc o sis històries diferents, sobre personatges amb discapacitats, gent del col·lectiu LGBTQIA+ o que no siguin romàntiques; totes elles són en anglès, per descomptat. Aquesta proposta, per mi no deixa de recalcar la importància d’un bon editor al darrere de la tria de llibres.

Una altra manera per la qual Wattpad és un actor important en la indústria editorial tradicional és a través de muntar societats de negocis (*partnerships*) amb altres editorials. Un exemple és Sourcebooks, Inc. on els autors podrien deixar la seva història original publicada a Wattpad, però seria editada i se li afegiria més contingut per ser publicada en paper a través de Sourcebooks, Inc.⁸⁶. D’altra banda, també han creat una tag a través de la qual els escriptors en emprar-la els poden fer arribar manuscrits sense necessitat d’utilitzar intermediaris. El segon bon exemple és la societat que han establert amb Simon & Schuster, que ha culminat amb la publicació d’*After* (de la qual en parlaré en el pròxim apartat).

Una altra manera per la qual Wattpad està integrada a l’ecosistema editorial mundial (ja que té històries en moltes llengües, el qual prova la seva presència arrelada internacionalment) és com a aparador de tendències. De la mateixa manera que ho són altres portals d’autoedició —siguin de fanfictions o no—, però Wattpad més, en ser la més popular. Així doncs la gran quantitat d’històries dipositades, el seu sistema sofisticat de tagging i la quantitat de *feedback* a cada història proporciona

⁸⁴ Humphries, Chelsea (2020). Is an Algorithm the Answer? Wattpad Books’s Challenge to Publishing Infrastructures. *The IJournal: Graduate Student Journal of the Faculty of Information*, 5(1), p.126. <https://doi.org/10.33137/ijournal.v5i1.33469>

⁸⁵ Wattpad Books citat a *ibidem*. p. 127

⁸⁶ Caleb Reid (2016) citat a Thompson, Taylor. (2019). Online Frenzy: How Wattpad Can be Used in Traditional Publishing. [Treball de Fi de Màster, Portland State University]. Repositori digital de la Universitat de Portland. <https://archives.pdx.edu/ds/psu/28977>

informació a qualsevol usuari sobre el perfil dels lectors i les tendències del moment, sense cap mena de risc.

De manera addicional, la gran quantitat d'usuaris lectors de Wattpad implica que quan una història té èxit, es pot fer viral, ja que sol voler dir que tots aquests lectors estan mantenint una conversa sobre això en algun lloc (Wattpad o xarxes socials) i això genera *word of mouse* (un joc de paraules sobre *word of mouth*, és a dir boca-orella, però aplicat a l'àmbit digital). Val a dir que si en els altres portals de fanfiction aquestes tendències noves que es revelaven tenien a veure amb el col·lectiu LGBTQIA+, a Wattpad també se'n destaquen relats amb protagonistes racialitzats, deguda a la seva presència internacional.

Per finalitzar, Wattpad té el segell Wattpad studios, que s'encarrega de muntar societats de negocis amb altres empreses de la indústria de l'entreteniment, com cadenes de televisió, estudis cinematogràfics i desenvolupadors de videojocs, per exemple la NBC, grupo Mediaset o Sony pictures. També proporciona serveis de màrqueting a través de contingut de marca, és a dir, mecanismes d'inserir publicitat d'una marca en concret dins de les històries, ja sigui amb un anunci amb imatge en un lateral o creant un concurs d'escriptura.

No m'atreveria a dir que Wattpad fa la competència a les editorials, però sí que és cert que planteja moltes oportunitats de màrqueting per les obres i bones idees que es podrien aplicar fora del portal web. En una indústria que li costa tant canviar, però que realment ho necessita, un actor tan actiu i dinàmic com Wattpad és algú a tenir en compte.

7. Estudis de cas

a. Una novel·la: *After*

Anna Todd va començar a llegir fanfictions quan tenia uns tretze anys, en la pàgina web de blogs LiveJournal (antecedent de Fanfiction.net) i va seguir llegint-ne al llarg de la seva vida, passant d'una fandom a una altra: *Harry Potter*, *Crepuscle*, *Els jocs de la fam*, fins que va arribar a One Direction el 2011. One Direction va ser una *boyband* britànica que va sorgir arran d'haver guanyat el concurs de X Factor el 2010, fins al 2016. Segons V. Arrow al llibre *Fic: Why fanfiction is taking over the world* de 2013, són:

«a prefabricated harmonic vocal group designed to align with certain archetypes rather than to produce music [...] They align, as all boy bands do, very neatly into their distinct, publicity-driven personae»⁸⁷

Per tant, es podria afirmar, que cada membre de la banda encarnava un arquetipus definit, que podia tenir relació o no amb la seva personalitat. Todd va escriure una fanfiction *Alternative Universe* on Harry Styles (el cantant principal de la banda) no era membre d'una *boyband*, sinó un noi dolent (*bad boy*) universitari, que sedueix i s'enamora de Tessa, una universitària innocent i que acaba d'arribar, segons l'escriptora: «It was more along the lines of a modern-day *Pride and Prejudice* and *Wuthering Heights* than anything to do with the actual Harry Styles,»⁸⁸.

A diferència d'un personatge literari, però, un músic té una *dramatis personae* que evoluciona i creix en el temps, per tant és difícil considerar què és el cànon o no, ja que és més difícil estar al dia de tot el que fa una persona que un personatge d'una sèrie. El *fanon*, doncs, es construeix de manera individual, i així cada escriptor crea la seva pròpia narrativa del que en un inici era Harry Styles, el cantant. Todd va agafar l'arquetipus de Harry Styles i va crear-ne una narrativa lineal on va acabar transformat per utilitzar-lo com a personatge de la seva història, i el personatge resultant, tenia molts més aspectes en comú amb el personatge de Mr. Darcy que amb el mateix Harry Styles. De fet, Todd va expressar dubtes sobre si volia conèixer els membres de One Direction, ja que al final, ella s'ha inventat el seu propi personatge: Hardin (no és difícil fer la connexió de Hardin a Harry, però).

Mentre Todd escrivia la fanfiction, utilitzava el pseudònim «Imaginator1D» i va mantenir la seva faceta d'escriptora completament anònima (almenys al principi). Ella afirma «I felt like it was silly if I was like, 'Oh. I'm writing a book about Harry Styles.' It just doesn't make sense unless you're in a fandom or understand»⁸⁹, de fet ella va comentar a gent del seu voltant que «My husband was just like, 'Oh. I just thought you were looking at pictures of Harry all day,»⁹⁰. La realitat és que escriure fanfictions, i més encara RPF⁹¹ està estigmatitzat, inclús dins la comunitat lectora de fanfictions.

Aquest estigma, està íntimament lligat «to the way its source material is seen by the rest of the world—in other words, whether or not it is based on people seen as legitimate “artists,” or at least connected to a legitimate narrative»⁹², i qui determina la «legitimitat» d'aquests artistes? En el nostre món heteropatriarcal, els homes, i dins la indústria editorial, la crítica literària. One Direction és un grup de música pop, que es percep «prefabricat» (i no espontani, com The Ramones, per exemple) i

⁸⁷ Arrow, V. (2013). Real Person(A) Fiction. Dins de Jamison, Anne i Lev Grossman, Fic: Why..., *op. cit.*, p.363.

⁸⁸ Pham, Jason. (2019). How Anna Todd's Harry Styles Fanfiction Became a Bestselling Book—& Now a Movie. [Entrada de blog]. Publicat a Stylecaster, accedit el 2 de maig de 2021. Extret de: <https://bit.ly/3iUbWTY>

⁸⁹ *Ídem*

⁹⁰ *Ídem*

⁹¹ *Vid p.9*

⁹² Arrow, V., Real..., *op. cit.* p.364

l'audiència del qual són noies adolescents. Tal com afirma la periodista Natalie Zina Walschots al diari Toronto Standard:

«If men approve of an album, if they think it's . . . sophisticated enough, then that opinion has value and weight . . . On the other hand, [the] love of female teen fans is seen as something reductive and dangerous.»⁹³

aquesta teoria és fàcilment demostrable si pensem en l'estigma que porten *best-sellers* com la saga *Cinquanta Ombres de Grey* (anomenada «Mommy porn» pels editors) o *Crepuscle*, com a obres de «poca qualitat literària» per molta gent que no les ha llegit. Per tant, aquesta necessitat d'anonimat i aquesta manca de comprensió en el comentari de Todd, s'entén en aquest context. One Direction arrossega aquests prejudicis, i tot el que hi estigui associat, també. Altres de les crítiques que se'n fan agafen el pretext del feminisme, exclamant que contenen relacions tòxiques, on el comportament de l'home és típic d'una parella abusiva. Això no obstant, ningú no dubta el valor literari d'*Anna Karènina* perquè inclogui relacions tòxiques i disfuncionals.

Un altre aspecte interessant d'*After* és que va ser publicada a Wattpad, i per tant, quan van vendre els drets d'autor a Simon & Schuster, Wattpad va actuar com a agent literari i representant de Todd. El paper de Wattpad és important, ja que van establir com a obligatori que la història romangués penjada al portal web tot i ser publicada, ben al contrari de la pràctica establerta en el *pull to publish*⁹⁴. A més a més, Simon & Schuster van voler capitalitzar en el valor d'aquesta xarxa, ja que els interessava mantenir la comunitat de fans de Todd activa i no volien minvar les potencialitats de màrqueting de Wattpad.

Tot i l'allau de crítiques des de sectors diferents de la població, la realitat és que la saga *After* ha agradat. El primer llibre va vendre 10.000.000 de còpies i li ha possibilitat un contracte amb Simon & Schuster per escriure deu llibres més, així com vendre els drets del llibre per fer-ne una pel·lícula.

b. Una editorial: Omnific Publishing⁹⁵

Omnific Publishing va començar a publicar títols el 2010 amb el següent missatge:

«Omnific Publishing is a publishing company specializing in the publication of authors with a proven track record of online success in transformative works. Omnific Publishing seeks to publish their original fiction in a number of different media, including ebooks, audiobooks, and print books. Omnific Publishing is a publishing house with a myriad of resources for author development and promotion, including post submission editing with Certified Editors, associated art development, publication in various media, national marketing, and profitability.» (Psymom —Elizabeth Harper—, 2010 a Fanlore, 2021)⁹⁶

⁹³ Walschots, 2012, citat a *Ídem*

⁹⁴ Vid p.11-12

⁹⁵ La informació és fruit d'una entrevista entre jo i Elizabeth Riley, editora en cap i fundadora de l'editorial el 23 d'abril de 2021.

⁹⁶ Fanlore (2021) Filing Off..., *op. cit.*

Cal traçar l'origen d'Omnific Publishing a un any abans però. Elizabeth Riley va fundar una pàgina web de fanfictions de la saga *Crepuscle* el 2008, anomenada «Twilighted»⁹⁷, on es podien escriure tota mena de fanfictions, ja que en aquell moment, hi havia d'altres llocs web que no permetien alguns tipus d'històries, com *Alternative Universe* (quan les històries succeeixen en un context fora del de l'obra original). Gràcies a aquest fet, les històries de tipus *Alternative Universe* es van començar a popularitzar cada cop més, fins al punt que van arribar a ser la major part del contingut de Twilighted. Riley afirma: «I realized at some point that many of the stories didn't even have the elements that were a part of the source material [...] [they] were in some cases using the same archetypes as the characters in the main source»⁹⁸. És a dir que aquelles històries que havien començat com fanfictions de *Crepuscle*, estaven tan allunyades del contingut original que només mantenien els mateixos arquetips, els quals s'han reutilitzat al llarg de la història de la literatura, e.g: Edward Cullen és l'heroi byronic de la mateixa manera que ho és Batman, i no tenen res a veure.

Riley va més enllà, i constata que «that the stories I was reading on our site were as good as or better than some books you find in a bookstore», i el 2009 no hi havia un teixit sòlid de petites editorials independents que donessin sortida a aquests autors que eren en essència, novells, ja que no havien estat publicats mai abans. El que Riley va fer a continuació va ser convidar autors establerts a la web a què els expliquessin com funcionava el procés d'arribar a ser publicats per encoratjar-los, fins que va decidir començar la seva pròpia editorial. Ella va aprofitar el seu equip de moderadors i de lectors beta de la pàgina per incorporar-los a l'editorial, així com molts dels autors i autores, ja que entre les destreses de tots cobrien les necessitats d'una editorial: advocats, màrqueting, disseny, etc.

Els manuscrits que els arriben a l'editorial, siguin inspirades en obres ja existents (fanfictions) o obres originals, no presenten diferències entre ells, en el sentit que és indiferent el seu origen. Donat el fet que la feina i l'esforç per part dels autors a l'hora d'escriure una història amb la llargada adequada (entre 60.000 i 120.000 paraules) i les revisions que han hagut de fer-hi són les mateixes, per tant, quan arriba a l'editorial, tots són manuscrits per igual.

No és casual que sigui una editorial dedicada al gènere romàntic, a causa de la preponderància d'aquestes històries a les fanfictions sigui on sigui que estan publicades⁹⁹, i a partir d'aquí han anat ampliant a altres subgèneres, tipus Young Adult, Paranormal, històric, etc. Addicionalment, és una editorial que de moment es concentra en històries d'amor heterosexual, ja que:

⁹⁷ Direcció del lloc web: <https://www.twilighted.net/index.php>

⁹⁸ Totes les cites directes d'Elizabeth Riley són fruit de la nostra entrevista del 23 d'abril de 2021.

⁹⁹ *Vid* p.10

«There have been publishers who really specialize in same sex romances and that is where readers who are specifically interested in same sex romance will go specifically [...]. We just haven't received a lot of submissions, to be honest we haven't actively pursued submissions»

tot i que hi ha alguns portals webs actuals on aquests tipus d'històries proliferen, la fandom de *Crepuscle*, centrada en la parella d'Edward i Bella, no és un espai on hi siguin abundants, i menys en el moment que es va crear (2009, 2010). Addicionalment el fet que no rebin aquest tipus d'històries és comprensible dins el panorama editorial actual, on les editorials s'especialitzen en determinats tipus de gèneres o subgèneres i els autors envien les seves històries a l'editorial on publica gèneres afins. Així doncs, l'editorial Les, una editorial lesbiana espanyola, sí que publica històries inspirades en fanfictions amb trames romàntiques lesbianes¹⁰⁰, ja que és una d'aquestes editorials especialitzades.

El lema de l'editorial és «Romance without rules», el qual data de la pàgina web Twilighted, en el seu moment implicava que les fanfictions podien sortir del cànon de la història original. Tanmateix, en l'editorial, això vol dir que «I didn't want to put restrictions like most romance novels, [which] have a very predictable plot» i evitar les històries que «follow the formula», e.g. en una de les seves novel·les *Poughkeepsie* l'heroi és un sense sostre a l'inici.

Tot i que en un inici van rebre una resposta molt negativa per part de la comunitat lectora de fanfictions de *Crepuscle*, fins al punt que es va arribar a fer una pàgina web on es criticava els autors que pertanyien a Omnific Publishing, amb el temps, el públic s'ha anat acostumant. És evident que és una editorial que funciona, ja que pertanyen al grup Simon & Schuster, un dels grans grups editorials americans. Addicionalment, algunes de les seves novel·les, com *Gabriel's Inferno* de Sylvain Renard i *Wallbanger* d'Alice Clayton han estat venuts a grans grups editorials; el primer a Penguin Random House i el segon a Simon & Schuster.

Omnific Publishing és una iniciativa que va sorgir orgànicament, des de dins d'una comunitat aplegant molts dels seus membres, penso que és un fenomen difícil de replicar, ja que la majoria d'editorials que publiquen històries extretes de fanfiction són agents aliens a aquest ecosistema. D'altra banda, quan arriba el manuscrit, no es diferencia d'una història original.

c. Una plataforma de distribució: Kindle Worlds

Kindle Worlds va ser una iniciativa d'Amazon (2013-2018) de crear un portal on es pogués publicar fanfictions de les fandoms de les quals tenien llicències de copyright acordades amb els seus tenidors en unes condicions especificades per Amazon i els tenidors del copyright (aquest podia variar segons el propietari). A més a més els tres implicats obtenien beneficis de les vendes d'aquestes fanfictions:

¹⁰⁰ Per exemple la novel·la *Cosas del destino*, en la sinopsi diu «ha conseguido más de cien mil visitas en las plataformas de lectura online», i conjuntament amb una breu recerca en les autores, indica que havia estat una fanfiction en un bon inici. Font de la cita: Les Editorial (s.d). *Cosas del destino (I): El diario de Claire Lewis*. Accedit el 2 de maig de 2021, extret de: <https://bit.ly/3vSq9E5>

Amazon (30 %), el propietari del copyright (35 %) i l'autor de la fanfiction (35 %). No és la primera vegada que es proposa un projecte amb ànim de comercialitzar fanfictions des d'una plataforma corporativa: Fanlib (2007-2008) i Fandom, Inc. (1999-2001) van ser els seus antecessors, i els tres han acabat de la mateixa manera: desapareixent.

D'entrada les fandoms més prolífiques i populars estan lligades a sèries de televisió, pel·lícules i sagues de llibres que mai accedirien a un acord com el que proposava Amazon, per tant, totes les fanfictions de fandoms com One Direction, *Crepuscle*, Harry Potter, etc., hauran de continuar sent escrites amb fins no comercials i confiant que les seves obres estan protegides sota *Fair use*¹⁰¹. A més a més, tampoc ofereix unes condicions favorables pels autors, ja que «We signed contracts to turn over the rights to these stories, permanently.»¹⁰² i obtenen només un 35 % de les regalies, mentre que si ho convertissin en una història original, i la publicuessin a Amazon, se'n quedarien el 70 %. Al final, si algun altre autor de Kindle Worlds o el tenidor del copyright volen fer ús d'algun aspecte original d'una obra de Kindle Worlds, ho pot fer gratuïtament, el qual va en detriment dels autors de Kindle Worlds.

Amazon també estableix d'altres condicionants sobre els autors i el seu contingut: només majors de divuit anys (lògic, en termes legals, però recordem aquell 45 % d'autors menors a Wattpad), no es permet res relacionat amb «pornografia» ni «contingut ofensiu», què pot ser considerat aquests dos termes no està especificat enlloc. És a dir, la corporació té dret a censura, i «Amazon maintains tethered control over “purchased” copies, any work may be pulled or edited for causing controversy, and its content will disappear from users’ devices.»¹⁰³, és a dir supressió total d'aquesta obra creativa. És precisament quan una obra pot ser controvertida que els autors fan ús de la clàusula de *Fair use*, per protegir-la precisament d'aquesta censura. És més, si el projecte hagués seguit creixent, cada cop Amazon tindria més poder per suprimir i atacar legalment autors que publicuessin en els mateixos fandoms sense ànim de lucre, actuant com a força dissuasòria per crear dintre d'aquella comunitat fan.

El software propietari d'Amazon significa qui es descarregui aquell software només podrà llegir allò que compri a la plataforma –sense tenir en compte les conversions de format d'arxiu–, mentre que qualsevol que tingui connexió a internet pot accedir a un portal com Wattpad, de manera gratuïta. La diferència en xifres és impressionant: «the popular *Pretty Little Liars* series, created by the book packaging company Alloy, showed 46 Kindle Worlds works in June 2014, while there were nearly

¹⁰¹ *Fair Use*: és un terme propi de la legislació nord-americana que es fa servir en defensa d'una acusació d'haver violat els drets d'autor. Tres dels factors que decideixen si una obra està protegida sota *fair use* són: si és sense finalitat de lucre, educatiu o comercial, el fragment utilitzat, i l'efecte d'aquest ús sobre el treball protegit.

¹⁰² Talty, Jen (2018). Amazon Slams the Doors to Kindle Worlds. [Entrada de blog]. Publicat a Hidden Gems Books, accedit el 2 de maig de 2021. Extret de: <https://bit.ly/3iXBAYc>

¹⁰³ Tushnet, Rebecca. (2014, 25 de juliol). All of this has happened before and all of this will happen again: Innovation in copyright licensing. *Berkeley Technology Law Journal*, 29(3), p.27.

6000 such works on the popular Fanfiction.net site»¹⁰⁴. El fet que només qui tingués accés a aquest software pogués accedir a les fanfictions promouria un altre mercat d'obres creatives monopolitzat per Amazon, ja que ells controlarien què es publica, com es publica i a qui arriba, penso que això és un perill per qualsevol autor.

Un altre aspecte a tenir en compte és que «people consume more—and differently—when they can read for free»¹⁰⁵, quan una persona paga per un servei, d'entrada espera un mínim de qualitat, que en el món de les fanfictions no existeix, i això permet que un escriptor practiqui i millori amb el temps. A més a més, s'entén que els diners són el *feedback* positiu per aquella creació artística, i en una comunitat afectiva com les fandoms, on la gent participa, deixa comentaris, crítiques, aporta idees, etc. és un detriment. Addicionalment, encoratja a veure la resta com a competidors, el qual va en contra de la idea de membres d'una comunitat que s'ajuden entre ells. Kindle Worlds «is part of a broader shift to incite fans-the-individuals to ever greater investment and involvement but manage them through disarticulating them from the troublesome resistive capacity of fandom-the-community» (Stanfill, 2013 a Tuschnet, 2014)¹⁰⁶, és a dir, adreça l'aspecte interessant per una corporació capitalista, el fan com a consumidor, i substitueix la comunitat per una corporació.

Aquesta estructura diferent introdueix la noció de jerarquia en un món on no n'hi havia: hi ha qui fa les normes (Amazon), qui es beneficia sense participar (el tenidor de copyright). A més a més el contingut i els autors són molt més semblants al que pot haver-hi a Kindle Unlimited que a Fanfiction.net: els best-sellers són històries paranormals, thrillers, i els escriptors són predominantment homes¹⁰⁷.

La realitat és que Kindle Worlds ha estat un intent fallit, Amazon no ha aclarit perquè va desistir en el projecte, però podem deduir-ne els motius. El primer seria la manca de rendibilitat del projecte, i el segon seria el comportament dels usuaris, ja que com indica Isabel Espín Alba: «en agosto de 2018 la web fue cerrada, en vista de que muchas de las historias infringían derechos de autor y/o eran contenidos ofensivos, en muchos casos pornográficos.»¹⁰⁸, és a dir que els usuaris amb els seus continguts infringien les normes i directrius imposades per Amazon com el fet que no es poguessin fer *crossover* o escriure escenes explícites. Al final, podria ser que el fet d'habitar un buit legal i haver de fer tractes amb cada franquícia, quan moltes de les més importants no estaven disposades –Marvel, Disney, *Harry Potter*– els hagués produït una sensació de manca d'horitzons de futur.

¹⁰⁴ *Íbidem* p.23

¹⁰⁵ *Íbidem* p.20

¹⁰⁶ Stanfill (2013), citat a *Íbidem* p.22

¹⁰⁷ *Íbid*

¹⁰⁸ Espín Alba, Isabel (2018). Transmedia, fanfiction, contratos y derechos de autor. Actas de derecho industrial y derecho de autor, (39), p.200.

Sigui com sigui, aquesta última temptativa d'introduir llicències estandarditzades per mercantilitzar les fanfictions que beneficiessin a Amazon, als tenidors dels copyrights i no als autors, ha estat l'últim fins al moment. La mercantilització de les fanfictions és possible, però en aquests casos, l'autor de l'escrit, de la fanfiction, hauria de poder guanyar més regalies i mantenir més drets, igual que s'hauria de trobar la fórmula per no destruir el teixit afectiu de la comunitat.

8. Conclusions

Podríem definir les fanfiction com unes narracions natives digitals que es realitzen utilitzant personatges, escenes, o una trama creada per una altra persona, que estan protegits per drets d'autor. Es creen en el si d'una comunitat, amb fins no comercials i són el resultat d'un procés de creació col·lectiu. Aquestes fanfiction estan indexades per un sistema de tags molt específiques, n'hi ha de diversos tipus, amb els seus gèneres i tòpics concrets. A més a més la realitat demogràfica dels autors i lectors varia segons el portal web, però la gran majoria són noies joves d'entre 15 i 30 anys, i moltes de les fanfiction estan escrites en anglès.

Algunes d'aquestes fanfictions han patit un procés anomenat pull to publish, on es revisa el text per tal de ser publicat i venut comercialment. Per tant, hi ha aspectes típics de les fanfiction que cal canviar, ja sigui per evitar possibles litigis per drets d'autor —per exemple, els noms dels personatges— com per motius d'estil literari —com ara el fet que les fanfictions són serialitzades, i un llibre es publica tota l'obra sencera de cop, i això afecta el ritme—. Aquest fenomen dins la comunitat de les fanfictions té defensors i detractors. Ara bé, dos factors clau són l'originalitat del llibre resultant, és a dir, la quantitat de material nou aportat, i si l'autora ha seguit estant involucrada en la comunitat fanfiction o se n'ha distanciat completament. Dins la comunitat lectora general, hi ha hagut veritables èxits de vendes, com *After* o *Cinquanta Ombres de Grey*, ara bé tenen mala reputació i se'ls critica des d'un punt de vista literari i moralista.

L'existència de les fanfictions, hem vist que viola alguns drets d'autor tant d'explotació com drets morals, i tot i que es podria defensar sota la doctrina del fair use, és insuficient. La realitat és que l'ús transformatiu de les fanfictions revela un buit a la legislació i una necessitat de crear directrius que les regulin. Al final, les conseqüències legals depenen de cada autor i la seva voluntat de presentar un litigi contra l'autor de la fanfiction o el llibre publicat, ara bé encara no se n'ha presentat cap.

Les obres que tenien per origen les fanfiction podríem dir que fa vuit anys que són dins el panorama editorial global —des de la publicació de *Cinquanta Ombres de Grey*, el 2013— i per tant, ja han

tingut un cert impacte. Són un tipus de literatura adreçada a un públic —noies adolescents o joves— desencantat amb l'oferta actual del sector, però que llegeixen molt. Prova d'això és que un dels gèneres més vibrants i canviants avui dia és el Young Adult, on cada vegada hi ha més històries amb personatges diversos, és a dir, de diferents ètnies, sexualitats, identitats de gènere, capacitats, etc. Un actor que comença a cobrar rellevància i agafarà més protagonisme en el futur, és Wattpad, que amb la seva ambició de portar els seus relats al màxim de mitjans de l'entreteniment possibles, es presenta com un element dinamitzador en el panorama internacional.

Al final, a través de l'estudi de cas *After*, hem explorat l'estigma i la realitat de moltes lectores i escriptores de fanfiction arreu del món. A més a més, és un exemple d'una manera per la qual poden arribar autors novells als nostres prestatges, sobretot a través de Wattpad. Amb l'entrevista a Elizabeth Riley ha quedat demostrat que les editorials que comencen publicant fanfictions en llibres neixen en el si de les comunitats de fanfictions, així com el tipus d'històries que s'hi creen: relats romàntics que trenquen amb el motlle rígid preestablert al qual ens han acostumat. Per últim, a través de Kindle Worlds s'ha explorat les fortalezes i debilitats d'un sistema de llicències massiu per fer entrar les fanfictions dins d'un marc legal i treure'n rendiment econòmic.

Les debilitats de les obres que originalment eren fanfiction són que podrien ser objecte d'un litigi (tot i que probablement no ho seran) i que degut al seu origen i el seu públic receptor, estan estigmatitzades com a obres masculines i de poca qualitat literària. Les fortalezes en canvi, són, que de la mateixa manera que un llibre d'un youtuber o d'un personatge famós, ja hi ha una base de lectors disposats a comprar i fer publicitat de l'obra abans de ser publicada. A més a més són autors amb una forta presència digital i que es dirigeixen a un públic que se sent desencantat amb l'oferta actual de llibres al mercat, on els llibres no tracten els temes que aquest públic vol tractar.

És una oportunitat, perquè els llibres que han arribat al sector editorial eren obres que eren amb escreix les més populars del portal on estaven penjades. Ara bé, si es té un coneixement més profund d'aquestes comunitats, es podrien trobar històries que tinguessin una qualitat literària considerable i que no se les pogués considerar masculines, ans al contrari, ja que són crítiques amb el sistema social capitalista actual. Les comunitats on estan inserides aquestes obres també ofereixen noves maneres d'organitzar-se, com un tagging exhaustiu, i vies alternatives de promocionar la mateixa obra, com a través del segell de Wattpad Studios. De moment, només s'ha explorat el vessant de les escriptores, però també hi ha els lectors beta, que fan la feina d'editors i correctors, i els traductors fan, que han arribat a traduir textos tant o més llargs que una novel·la amb una alta qualitat i de franc; per tant també és un vessant a explorar.

Ara s'obren diversos camins per a les obres amb origen de fanfiction. El primer és el tema de la «legalització», és possible que en un futur una altra corporació intenti inventar-se un altre sistema de llicències massives com el d'Amazon Kindle, o bé que la Comissió Europea redacti unes directrius que protegeixin aquest tipus d'obres (altament improbable).

Aquestes obres estan escrites en anglès, en gran part, i per això les editorials especialitzades com Omnific Publishing, The Writer's Coffee Shop o segells editorials com Gallery Books, són americans. Ara bé, avui en dia moltes innovacions sorgides als EUA arriben més tard a Europa. Així doncs, ja hi ha editorials espanyoles que publiquen obres que eren originàriament fanfictions. És possible que en un futur neixi una editorial com Omnific Publishing, però en el si d'una comunitat de fanfictions escrites en una altra llengua, com l'espanyol o el xinès.

Addicionalment, la influència de les fanfictions en les tendències literàries crec que anirà més enllà de promocionar l'entrada de personatges LGBTQIA+ i que també afavorirà sobretot l'entrada de personatges neurodivergents, amb trastorns mentals, especialment tenint en compte l'efecte de la pandèmia sobre la salut mental dels joves; per tant, és un tema que ara mateix els preocupa.

Penso que Wattpad serà un actor a tenir en compte en el futur, no només per buscar autors novells i com a segell editorial, si no pels serveis editorials que ofereix, les potencialitats que implica crear una societat de negocis amb ells i els seus serveis de màrqueting que ofereixen, com la creació de concursos literaris, etc.

Al final, la manera de treballar de Wattpad de deixar la fanfiction publicada al portal, perquè la gent hi pugui accedir de franc, mentre es pot obtenir el llibre en una llibreria i l'èxit d'una novel·la com *After*, que ha seguit aquest model podria rebatre alguns arguments contraris a la literatura digital. El primer és que encara que circulin còpies digitals gratuïtes d'una obra impresa, els mateixos lectors de l'obra digital compraran la còpia en paper pel senzill fet de voler posseir el llibre objecte. Per tant, la còpia digital actuaria com a reclam i estratègia de màrqueting a favor de l'exemplar imprès. A més a més, els lectors ja coneixerien l'autor i si els ha agradat, pot atraure nous lectors per una publicació futura.

9. Bibliografia

- Ahlin, Charlotte (2018, 10 de febrer). We Really Need To Have A Mature Talk About Why Everyone Hated 'Twilight' So Much. Publicat a Bustle, accedit el 16 de maig 2021. Extret de: <https://bit.ly/3wJZNFq>
- Anònim (2018, 26 de juny) *It depends, at this point nothing is truly original, all of our ideas are somewhat shaped by our experiences and* [comentari en línia al fòrum *Turning fanfic to original fiction*]. Publicat a Reddit, accedit el 17 de maig de 2021. Extret de: <https://bit.ly/3zGe9IU>
- Armstrong, S. L. (2012, 25 de gener). Filing Off the Serial Numbers. [Entrada de blog]. Consultat el 10 d'abril de 2021, extret de: <https://bit.ly/3vHLvUt>
- Bercovitz Rodríguez-Cano, Rodrigo, coord. (2019) Manual de propiedad intelectual. València: Editorial Tirant lo Blanch.
- Coppa, Francesca (2017). Ed. *The Fanfiction Reader: Folk tales for the digital age*. University of Michigan Press.
- Egido Lorente, Júlia (2020). *Appreciation or abomination? A study of fanfiction as literature*. [Treball de Fi de Grau, universitat de Barcelona]. Accedit al Dipòsit Digital de la Universitat de Barcelona. Extret de <https://bit.ly/2SffVjh>
- Espín Alba, Isabel
(2016). Las nuevas formas de creatividad literaria digital y los límites del derecho de autor: especial referencia a las fanfiction. Dins de *UNIO E-book Volume I Workshops CEDU 2016*, p. 191-212. Accedit el 7 de juny 2021, extret de <https://bit.ly/3xC63io>
(2018). Transmedia, fanfiction, contratos y derechos de autor. *Actas de derecho industrial y derecho de autor*, (39), 189-208.
- Fanlore.
(2020). Kindle Worlds. Consultat el 10 d'abril de 2021, extret de: https://fanlore.org/wiki/Kindle_Worlds
(2021) Filing Off The Serial Numbers. Consultat el 18 d'abril de 2021, extret de: <https://bit.ly/3xOAqCD>
- Gold, Jami (2012, 6 de març) When Does Fan Fiction Cross an Ethical Line? [entrada de blog]. Accedit el 16 de maig 2021 i extret de <https://bit.ly/35Bvu81>
- Goldman, Kathryn (s.d). How to Use Famous People in Fiction, Art, & Film, dins de Creative law center. Accedit el 7 de juny de 2021, extret de <https://creativelawcenter.com/famous-people-fiction/>
- Hancock, Laura (2017, 28 d'octubre). The Real Reason That 50 Shades of Grey Poses a Danger to Society. Publicat a Huffingtonpost, accedit el 16 de maig 2021. Extret de: <https://bit.ly/3zPKJbp>
- Herzog, Alexandra (2014) *"We, the Fans": Power in the Democratic Archive of Fanfiction* [Dissertació doctoral, Universitat de Regensburg]. Accedit al Repositori de la Universitat de Regensburg. Extret de <https://epub.uni-regensburg.de/33265/>
- Humphries, Chelsea (2020). Is an Algorithm the Answer? Wattpad Books's Challenge to Publishing Infrastructures. *The IJournal: Graduate Student Journal of the Faculty of Information*, 5(1), 125-130. <https://doi.org/10.33137/ijournal.v5i1.33469>
- Jamison, Anne i Lev Grossman (2013). *Fic: Why fanfiction is taking over the world*. BenBella Books, Inc.
- Johnson, Brittany, "Live Long and Prosper: How the Persistent and Increasing Popularity of Fan Fiction Requires a New Solution in Copyright Law" (2016). *Minnesota Law Review*. 210. Extret de <https://scholarship.law.umn.edu/mlr/210>
- Johnson, Chandra (2015, 3 de març). With fan fiction, is publishing following in Hollywood's unoriginal footsteps? Publicat a Deseretnews, accedit el 17 de maig de 2021. Extret de <https://bit.ly/2TPli98>
- Jones, Bethan (2014) Fifty shades of exploitation: Fan labor and Fifty Shades of Grey. *Fandom and/as labor, Transformative Works and Cultures* 15, 1-35. DOI: <https://doi.org/10.3983/twc.2014.0501>
- Les Editorial (s.d). *Cosas del destino (I): El diario de Claire Lewis*. Accedit el 2 de maig de 2021, extret de: <https://bit.ly/3vSq9E5>
- Lipton, Jacqueline D. (30-11-2014). COPYRIGHT AND THE COMMERCIALIZATION OF FANFICTION. Publicat a *Houston Law Review*, 52(2), p.425-466

- Lord-Azrael (2018, 26 de juny) *It depends, at this point nothing is truly original, all of our ideas are somewhat shaped by our experiences* and [comentari en línia al fòrum *Turning fanfic to original fiction*]. Accedit a Reddit, el 17 de maig de 2021. Extret de: <https://bit.ly/2Sc1SLa>.
- Neira, Elena (septembre 2015). *Autores y redes sociales. Manual de buenas prácticas*. Universitat Oberta de Catalunya
- Organización para las Obras Transformativas (s.d.). *Asistencia Legal*. Consultat el 7 de juny de 2021, extret de <https://www.transformativeworks.org/asistencia-legal/?lang=es>
- Pecoskie, Jen, i Hill, Heather. (2015). *Beyond traditional publishing models: An examination of the relationships between authors, readers, and publishers*. Extret de *Journal of Documentation*, 7(3), 609-626. DOI: 10.1108
- Pham, Jason. (2019). *How Anna Todd's Harry Styles Fanfiction Became a Bestselling Book—& Now a Movie*. [Entrada de blog]. Publicat a Stylecaster, accedit el 2 de maig de 2021. Extret de: <https://bit.ly/3iUbWTY>
- Queerkidqc (2018, 26 de juny) *It's controversial, but honestly I don't mind it. I think there are so many stories that are clearly* [comentari en línia al fòrum *Turning fanfic to original fiction*], publicat a Reddit, accedit el 6 de maig de 2021, extret de: <https://bit.ly/2SGnz6A>
- Reißmann, Wolfgang, et al (2017). *Fan (Fiction) Acting on Media and the Politics of Appropriation*. Bremen: Universitat de Bremen. Extret de *Media and Communication* 5(3), 15-27. DOI: 10.17645
- Riley, Olivia. (2015). *Archive of Our Own and the Gift Culture of Fanfiction*. [Investigació ud'un estudiant universitari] Extret de University of Minnesota Digital Conservancy, <https://hdl.handle.net/11299/175558>.
- Saxena, Vandana (2012) "And the story goes on...": Harry Potter and Online fanfiction". *Technoculture: an online journal of technology in society*, 2, 1-12. ISSN 1938-0526
- Sessarego, Jéssica Laura (maig de 2018) "Nada de cuarta pared: la íntima relación autor-lector en la escritura de fanfiction". *Otras Modernidades* 19, 115-127. <https://doi.org/10.13130/2035-7680/10111>
- Stormgrant (2007) *Going Pro 101: The Slasher's Guide To Converting Fanfic To Original Fiction or Origifying FanFiction (OFF)*. Accedit el 18 d'abril de 2021. Extret de: <https://bit.ly/3gGcQkc>
- Stanfill, Mel. 2013. "Fandom, Public, Commons." *Transformative Works and Cultures*, n. 14. <https://doi.org/10.3983/twc.2013.0530>
- Talty, Jen (2018). *Amazon Slams the Doors to Kindle Worlds*. [Entrada de blog]. Publicat a Hidden Gems Books, accedit el 2 de maig de 2021. Extret de: <https://bit.ly/3iXBAYe/>
- Thompson, Taylor (2019). *Online Frenzy: How Wattpad Can be Used in Traditional Publishing*. [Treball de Fi de Màster, Portland State University]. Repositori digital de la Universitat de Portland. <https://archives.pdx.edu/ds/psu/28977>
- Todd, Anna [imaginator1D] (s.d). *Eek* [entrada de blog]. Publicat a Wattpad, accedit el 17 de maig de 2021. Extret de: <https://www.wattpad.com/434679934-after-eek>
- (s.d). *Official After movie trailer!!* [entrada de blog]. Publicat a Wattpad, accedit el 17 de maig de 2021. Extret de: <https://w.tt/3vDIJz>
- Tushnet, Rebecca. (2014, 25 de juliol). *All of this has happened before and all of this will happen again: Innovation in copyright licensing*. *Berkeley Technology Law Journal*, 29(3), 1447-1488.
- Wattpad (s.d). *What is Wattpad?*. Dins de Wattpad Studios. Accedit el 13 de juny de 2021, extret de <http://business.wattpad.com/studios/#info>

Fonts de les dades

- Agrawal, Nikki (2017, 1 de setembre). *The Dark Heiress: A Harry Potter fanfiction*. Publicat a Amazon, accedit el 7 de juny de 2021. Extret de: <https://amzn.to/3qePBSE>
- Anònim (s.d). *Trees died for this?* [llista de llibres]. Publicada a Goodreads, accedit el 16 de maig 2021. Extret de <https://bit.ly/3wNgAaK>
- Anònim (s.d). *Worst Books Ever* [llista de llibres]. Publicada a Goodreads, accedit el 16 de maig 2021. Extret de: <https://bit.ly/35BPSFN>
- Archive of Our Own (s.d.). *Hunger Games Trilogy - Suzanne Collins*. Accedit el 29 d'abril de 2021. Extret de:

<https://bit.ly/3bF0gkv>
(s.d.). Canon rewrite. Accedit el 6 de juny de 2021, extret de: <https://bit.ly/3zFf2Bo>
Bonsignore, K.J. (s.d). *Harry Potter and the Pythons: A Harry Potter Fanfiction*. Publicat a Amazon, accedit el 7 de juny de 2021. Extret de: <https://amzn.to/3vSmd6h>
Centrumlumina (2013) *AO3 Census: Masterpost*. Publicat a Tumblr, accedit el 29 d'abril de 2021. Extret de: <https://bit.ly/3zz3WxE>
Goodboydummy (2012, 24 Agost). Different Types of Fanfiction [imatge]. Publicat a Tumblr, accedit el 29 d'abril de 2021. Extret de: <https://bit.ly/3cVG5yJ>
Sisí Sánchez, Alberto (2019, 9 d'abril). LA SAGA AFTER EN CIFRAS. Publicat a Los 40 Principales, accedit el 16 de maig 2021. Extret de <https://bit.ly/2SEnrzH>
Smith, Adam (2018, 20 de gener). *Fanfiction: Harry Potter's Verse: Poetry of a Magician*. Publicat a Amazon, accedit el 7 de juny de 2021. Extret de: <https://amzn.to/3vJh14z>
de Robert (2012, 7 d'agost). Fifty Shades is UK's best-selling book of all time. Publicat a The Independent, accedit el 16 de maig 2021. Extret de <https://bit.ly/3gHZm93435.html>.
Toaststats (2013) Ao3, FFN, *Wattpad, Shipping on Wattpad vs. AO3 and FFN, Languages in AO3 and FFN, What can we really tell about Wattpad's size and demographics?*. Publicat a Tumblr, accedit el 29 d'abril de 2021. Extret de: <https://destinationtoast.tumblr.com/stats>
Wattpad (s.d) *Hessa Stories*. Publicat a Wattpad , accedit el 17 de maig de 2021. Extret de: <https://www.wattpad.com/stories/hessa>

10. Annex

Transcripció de l'entrevista a Elizabeth Riley del 23 d'abril de 2021, editora en cap i fundadora d'Omnific Publishing

1. How did you decide to launch a publishing house, starting with publishing fanfiction authors?

So I started a fanfiction website back in 2008, it's a *Twilight* fanfiction site. It was a site that allowed all difference kinds of fanfic. At the time there were several other sites that did not allow AU [Alternative Universe], so I wanted it to be sort of very open and inclusive kind of site, that would allow all kinds of fanfic, cause to me that's the whole point of fanfic. They can be creative and have the freedom to do what you want with the characters, so I didn't want to put a lot of limitations on people.

So that actually spawned the AU fanfic, it got really popular. It was the largest portion of the site and I realized, at some point, that many of the stories didn't even have the elements that were a part of the source material. So the characters were human -they weren't vampires-, it was set in many different cities around the world, stories were taking place in New York, Seattle, Chicago, Europe, all over the world. And I realized they weren't fanfiction anymore, they were just romances, they were fictional stories that included romance that were, in some cases, using the same archetypes as the characters in the main source.

So in *Twilight*, so for example, you would sort of have the brooding hero and the virginal heroine, that kind of common element that they would restore, but they would take it in a completely different direction. The ages of the characters would be totally different, the way the characters related to each other might be somewhat different. There were a number of sort of popular trends, where there would be lots of stories with Edward Cullen as a nerd, you know where you know he is very nerdy and booky. Then there would be stories where he was a dad, lots of Edward Cullen is a dad stories, and so you know at some point I realized it's not even fanfiction anymore, they are just stories about characters.

So I thought as popular as they were and as wonderful as the writing was, I realized that the stories I was reading on our site were as good as, or better than, some books you find in a bookstore. And I enjoyed them a lot, and clearly so many other people enjoyed [them] so much. And these authors really needed a bigger platform, to give them the opportunity to have their voice heard. At the time there really wasn't a big surge of small publishers, the self-publishing phenomenon had not taken hold, this was around 2010, 2011-ish, probably more 2009, and there just weren't enough opportunities for these authors.

The first thing I did to kind of help the authors is to contacted published authors and asked them to come and be a guest on our forum in “Twilighted” and let people ask them questions. Have them talk about their process of getting an agent and getting published, to kind of encourage these authors to say “look you can do it too, this is how you do it”: you go and get an agent, you have them send your manuscript to publishers, then at some point I realized: why don’t I just start my own publisher?

So I started on 2009, and I pulled from the team that helped me moderate Twilighted, many beta readers that I used on Twilighted that helped me get the publisher started. And so it just so happens that a lot of that team (people who worked at Twilighted): we had someone who was a lawyer, someone who knew marketing and could do graphic design, and so we kind of got all of these talents and so that kind of encompassed everything you needed to get started.

2. What were the characteristics of these submissions, in terms of genre, plot-wise?

In most cases, when someone takes the time to write a complete a fanfiction from beginning to end that is book length and then takes the time to revise that to make so that it doesn't have any relation to the source material, I think by that time they have done so much work on it, so many revisions, it doesn't differ from a manuscript that had no relation to fanfic.

3. How did you decide to expand onto the other genres?

So we actually only do Romance at Omnific, we do have sort of different subgenres, Historical, YA [Young Adult], Paranormal, but they are all Romance.

4. Did you receive any backlash for publishing works which were inspired by fanfic?

A lot, actually. Yeah, so there.... this is a very contentious issue, at least, it was at the time. People pulling things from fanfiction to publish them as original stories, there were some people who thought that was a violation of the copyright of the original source. Our lawyer vetted that very carefully, she said no it was not. There were some people that thought it was wrong and that fanfiction people should not take anything that was inspired by something else to write a new story, and...

You know, my argument is everything is: [to be] inspired by something, that is the purpose of art, it’s to inspire us. So any kind of art, whether it be writing or music or arts (you know, visual arts) will inspire you; so I did not see it that way.

There was a lot of backlash. There were people who would post on social media, people would post on Twilighted forums about that. There was also someone who created an entire website that was designed to tear down authors and criticize them -it’s a lot of effort for someone to go to, to do that. And I will say that at the time, it took a lot of emotional energy to deal with it. It was disturbing, and I felt very protective of the authors, and I didn’t want people to be attacking them for doing this, and so

I really felt the responsibility to defend them and protect them. And so I took it to heart that they were going through this and our team was going through it.

It was a different time, and I look back on it now, and it seems so inconsequential now, because they had so much success, the authors had so much success. Some have gone into major publishing deals with very large publishing companies, and it's changed the course of their lives. And also their readers have been so enriched by reading their books that I don't regret it for a moment.

5. Can you give any example of these major publishing deals?

Sylvain Renard wrote *Gabriel's Inferno* and that and the sequels to that book (*Gabriel's Redemption* and so on), those books actually sold to Penguin Random House (Penguin at the time). Those were all fanfiction first, *Twilight* fanfiction, and then they were published by Omnific -my company- and then they went on and sold to larger publishers. *The Wallbanger*, by Alice Claim, was sold to Simon and Schuster. Alice has gone on to have a career, as has Sylvain Renard, he has gone on to have a career in publishing that has been very successful, they had many other books and book series. We have another book called *Tangled*, that one was not fanfiction prior to being published, but that was also sold to Simon and Schuster.

6. How do you decide if a book should be accepted or not?

So one of the things that we go by is our motto 'Romance without Rules' and it kind of stems from back in the days of our fanfiction site, Twilighted. The whole idea that you don't have to write in canon, you don't have to write something that is in line with the source material, you can write AU, all human fiction, if you want, fanfiction if you want; that same philosophy I carried on to Omnific.

I didn't want to put restrictions, like... most romance novels have a very predictable plot and very certain tropes that you see, where you like to have the alpha male, or you know? Particular scenarios like billionaires or cowboys..., You know? All of these sorts of very specific kind of things that you specially see in romance novels: happily ever after. Our motto is 'Romance without Rules' so we didn't want to impose rules on your authors.

So one of your favorite books of ours that really exemplifies this motto is a book called *Poughkeepsie* by [Debra] Anastasia, it was also fanfiction first, but the hero in this story is actually a homeless man, so it's not an alpha male, billionaire, banker, or something like that, that you see in a lot of romance novels, but a homeless man. So it's things like that, we want to publish things that are a little difference and that aren't your typical romance novels, that don't always follow the rules.

The second thing would be the quality of the writing, that it captures the readers' attention, that the pacing of the story is appropriate; that sort of ineffable quality that you cannot describe in a story that

makes it grab attention, that makes you want to turn the page. We are also looking for things that are within the reasonable range: 200,000 [words], that's too long, we usually keep within the range of 60,000 to a 120,000 words, but if it's just quite outside that scope we know that we can bring it in to scope with editing. So that's what we are looking for.

So in terms that we see something and decide that's not for us, it might be that it's too formulaic, it follows the formula too much. So in that case it doesn't appeal to that 'Romance without Rules' mentality. It might be that the writing doesn't grab the reader, maybe the pacing is really slow, that the dialogue is not interesting or snappy as it might need to be to hold the reader's attention.

7. Were you writers of fanfiction or were in a community (or still are)?

Everybody on the team was a writer, has written like fanfiction, and then they published with us.

8. So I saw that your 'about' page mentioned welcoming all types of relationships, but knowing that some fanfiction spaces produce a large amount of slash fics, I find it curious that you haven't published any. Is it because you haven't received any acceptable submission like this, you as a publishing house are simply not interested, or it's not a trend right now?

No specific reason, we are open for submissions for any pairing at all. I think that in romance especially, there have been publishers who really specialize in same-sex romances and that is where readers who are specifically interested in same-sex romance will go specifically to the publishing houses. We just haven't received a lot of submissions, to be honest we haven't actively pursued submissions.

9. The fact that *After* has become such a success, has it impacted you in any way?

I think that it's been a powerful image for sure. I know that when *Fifty Shades [of Grey]*, was really the first book that made it big -that was a *Twilight* fanfiction-, that became a book series and then was sold to another publisher. But I think that sort of started things and people started to look for more: there were books that were like that and that helped your books that were formerly fanfiction to be successful I think now it's like ten, eleven years later it is much more widely accepted.

People don't have that sort of negative feeling anymore, there isn't any backlash anymore. So I am sure that there are still circles where people don't think it's a good thing, but I mostly don't hear that anymore.

10. I see that you publish both in e-book and in print, how has the partnership with Simon and Schuster helped you, conditioned you?

When we first started publishing in 2010 our sales were much heavier in print, we had e40% print, 60% e-book. And now it's like 95% e-book and yeah 5% print. So e-books have just continued to grow and grow and grow every year, print is not dead, but it may just be this genre, romance, where ebooks are very, very popular.

E-Books have continued to grow, I feel like audiobooks have started to grow more popular. We have one of our books that we converted into audiobook, and I am thinking about moving some more titles in that direction, as I think that people are becoming more into being able to listen because they can do something else at the same time, so I would say it's just a steady rise of e-book over print.